

Látogatóban

II. évfolyam - 2014/1. szám

onkológiai magazin

A Magyar Onkológusok Társasága, az Országos
Onkológiai Intézet együttműködésével és az
Astellas Pharma Kft. támogatásával

 astellas | ONCOLOGY

Együttműködés

Ahol a reális és transzcendentális ötvöződik

Hivatásszeretet

Rutinból nem szabad orvosnak lenni...

Onko Klub

Az információ oldja a szorongást

Gyermekrajz pályázat

Szeretlek doktor néni!

Kedves Olvasó!

Barcelona csak azért is gyönyörű. Még akkor is, ha rögtön az első nap a metrón egy flash mobnak álcázott banda ellopta a pénztárcámat az igazolványommal és a pénzzel együtt. Mert ugye – nézzük a dolog jó oldalát – e nélkül nem ismerhettem volna meg a barcelonai konzulátus empatikus és példaértékű munkáját, de a katalóniai rendőrség, a mossos olajozott működését sem... Szóval merő kalandvágyból metróztunk egy kicsit, amikor előkerült egy szájharmonika, egy fuvola, egy cintányér, egy énekes, két a kapaszkodón is húzódkodó táncos az utasokkal tömött kocsiban. Persze, hogy őket figyeltük, és persze, hogy eszembe sem jutott a lábam mellé lógatott táskámat őrizni. Két arab lány rázza mellettem, még rájuk is mosolygok, látom milyen hegyes a lilára festett körműk, de a vészjelző nem szólal meg a fejemben. A metróból kiszállva lenyűgöző élmény a főutcán, a híres La Ramblán végigsétálni, egészen az elképesztő látványt nyújtó piacig, a La Boqueria-ig. A felhozatal egyszerűen hihetetlen, a létező összes gyümölcs, zöldség, tengeri herkentyű hal, rák, polip kínálja magát a csarnokban. És persze óriási tömeg, hiszen a helyiek is itt vásárolnak, kávézgatnak, kókuszdióztatnak. Az egyik hihetetlen színekben pompázó gyümölcstálnak nem tudtam ellenállni, és elővettem a táskámat, hogy fizessek. Itt jött a keserű leves, se papír, se pénz, se pénztárca. Öröm az ürömben, hogy konzervatív nő lévén, sohasem viszek magammal kártyát, így a letiltással most nem kell bajlódni, és a fejem se fő, hogy mennyit vásárolhatnak le róla. Következő állomásunk csak a barcelonai konzulátus lehet, hiszen személyi igazolvány nélkül nem tudok repülőgépre szállni. A Barcelonát körbeölelő Diagonal kellős közepén magasodik a hatalmas irodaház, melynek nyolcadik emeletén mosolygós hölgy kínál helyet. Mivel naponta több kirabolt turista keresi fel őket, rutinosan tölti ki a papírokat, készíti a fotót, kéri az aláírást a keretbe, és pikk-pakk körülbelül öt perc várakozás után kész az ideiglenes, egy hónapra szóló útlevél. Mivel péntek 2 óra van – az ügyintézés hivatalosan egyig tart – már jár a sürgősségi díj, a 30 euró. – Van rendőrségi jegyzőkönyve? Nincs – válaszolom. – Na, nem baj mosolyog rám, majd úgy csináljuk, mintha lenne, így nem kell fizetnie. Azért, ha van biztosítása menjen el a rendőrségre, közel van nagyon. A hatalmas sugárutat szegélyező pálmafák tövében egy keresztutca, jobbra, aztán balra, és máris betoppanunk az egyik katalán rendőrségre. Várakozó egy szál se, van viszont rendkívül puritán módon egy asztallal és két székkal berendezett előtér, az üvegalitkában pedig egy fiatal, kifejezetten jóképű rendőr. Ahogy feláll a kitöltendő papírokért, elképesztő fegyverarzenál látszik a nadrágja két oldalán. Mindkét zsebében pisztoly – minimum kétkezesnek kell lennie, ahhoz, hogy használni tudja – és gumibot. Biztosan megvan az oka a fegyverhalmozásnak. Készségesen segít kitölteni, az olykor bürokratikus értelmezhetetlen rubrikákat, mosolyogva megnyugtat, hogy náluk ez mindennapos, majd a jegyzőkönyvet lemásolva, lepecsételve, aláírva, további jó barcelonai tartózkodást kíván. A legmeglepőbb az állandó mosoly, és jókedv, amivel a legingerültebb, leghisztisebb ügyfélnél is csodákat lehet elérni. Úgy látszik a katalánok ebben igazán nagyok. Jöhet a tapas, a sangria, és persze a sok-sok Gaudi. Nem tudom hány építész él még a világon, akinek kivételes kreativitását bizonyítandó hét remekműve is felkerült a Világörökség listájára. Mert a Guell park, a Guell Palota, a Casa Milla, a Casa Vicens, a Sagrada Familia, a Casa Battló és a Guell család kriptája már kivívta magának ezt az elismerést.

A mester nagyon csúnyán halt meg. Antonio Gaudi épp főművét, a Sagrada Familiát csodálta egy általa addig még fel nem fedezett szögéből, amikor egy villamos elütötte. Ekkor már évek óta a templom kriptájában dolgozott, haja, külseje, öltözeke, meglehetősen elhanyagolt látványt nyújtott. Súlyosan összeroncsolt testét egyik taxis sem akarta felvenni és a mentők se törték magukat, hogy egy újabb részeges hobót szállíthassanak. Végül órákkal később vitték be a szegények kórházába, ahol 3 nap múlva lehelte ki lelkét.

Bár Gaudi kreativitásával nem versenyeznek, azért szíves figyelmükbe ajánlom a gyermekrajz pályázat képeit, a kedves sztorikkal együtt. Szép történet a marosvásárhelyi egyetem és az onkológiai intézet együttműködése Kásler Miklós tolmácsolásában, Battyány István hivatásteretete – alig meri megmondani hány órát alszik –, Pajkos Gábor vallomása, hogy rutinból nem szabad orvosnak lenni. Legalább ilyen érdekes az egyetlen magyar, aki képes kordában tartani DaVincit, vagy a lovaglász mestere Hitre Erika felnőtt meséje. A többi cikk böngészéséhez is egy kényelmes karosszéket, és egy kis szabadidőt kívánok!

B. Király Györgyi

Látogatóban

A Magyar Onkológusok Társasága, az Országos Onkológiai Intézet együttműködésével készült kulturális, társasági magazin az Astellas Pharma Kft. támogatásával.

Felelős szerkesztő:

B. Király Györgyi

Szerkesztőbizottság:

Dr. Kásler Miklós

Dr. Géczi Lajos

Dr. Gődény Mária

Dr. Mátrai Zoltán

Dr. Polgár Csaba

Munkatársak:

Boromissza Piroska, Bozsán Eta,

Bulla Bianka, Csák Elemér,

Gubcsi Anikó, Vámos Éva és

Várhegyi Andrea

Grafika, tördelőszerkesztő:

Tusor Ildikó

A lap orvosok és egészségügyi szakdolgozók számára készült, terjesztik az Astellas orvoslátogatói. Beszerezhető: a Magyar Onkológusok Társasága – 1122 Budapest, Ráth Gy. u. 7–9. – titkárságán

oncolap140414

Lezárás dátuma 2014. április 14.

22**CSÚCSTECHNOLÓGIA**

Az egyetlen magyar, aki képes kordában tartani DaVincit...

16**ONKO KLUB**– Szükséges a lélek karbantartása
Az információ oldja a szorongást...**04****EGYÜTTMŰKÖDÉS**

Ahol a reális és a transzcendentális ötvöződik...

TARTALOM

Együttműködés 04

Ahol a reális és a transzcendentális ötvöződik...

Sport 07

Süti, Dizzy és Bársonyos...

Hazatérve 10

A filmbeli Fekete-erdei klinika miatt lettem sebész!

Dermatológia 12

Lehet, hogy hamarosan fátylat fogunk viselni?

Hivatásszeretet 14

Rutinból nem szabad orvosnak lenni...

Onko klub 16

Az információ oldja a szorongást...

Foci 18

Műtősök a focipályán

Ciprusról Magyarországra 20

Ha egy férfi a szavát adja, azt be kell tartania...

Csúcstechnológia 22

Az egyetlen magyar, aki képes kordában tartani DaVincit

Intervenciós radiológia 24

Nem merem megmondani, mennyit alszom...

Astellas 27

Emberség, hit és tudásvágy

Beáta családbarát hivatást választott...

Szeretlek doktor néni!

20**CIPRUSRÓL...**

Ha egy férfi a szavát adja, azt be kell tartania...

29**ASTELLAS**– Gyermekrajz Pályázat
Szeretlek doktor néni!

Ahol a reális és a transzcendentális ötvöződik...

Onkológusok továbbképzésében működik együtt az Országos Onkológiai Intézet és a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem. A két intézet között kialakult együttműködés mentén indulhatott be a marosvásárhelyi egyetemen a doktori képzés is. A háttérrel Kásler Miklóst, az intézet főigazgatóját kérdeztük.

Mikor kezdődött az együttműködés a marosvásárhelyi egyetemmel?

– A két intézmény közötti kapcsolat hosszú évek óta létezik, hivatásszerűen azonban 2005 körül vált, ekkor kezdődtek el a tárgyalások, 2006-ban pedig realizálódott, hogy a Marosvásárhelyi Orvosi Egyetem doktori iskolája létrehozott egy onkológiai tanszéket, az intézetünk bázisán. Ennek végeredménye az lett, hogy elindul-

tak a PhD képzések. Ezzel egyidejűleg intézetünk munkatársai az onkológia és határterületeinek tárgykörében előadásokat tartottak a marosvásárhelyi egyetem hallgatóinak és oktatóinak is. Meglepően nagy számban vettek részt a medikusok, rendkívüli érdeklődést tanúsítottak. Az oktatás angol és magyar nyelven zajlott, hogy a románok, a magyarul nem beszélők is értsék. Kimentünk öten, hatan és

egy héten keresztül reggeltől estig előadtunk.

Kik az előadók?

– Szentirmai Zoltán, Gödény Marika, Polgár Csaba, Liszcai Gabriella, Papp Ákos, többek között. Az előadásokkal egyidejűleg ment a PhD képzés is. A gyakorlatban ez úgy nézett ki, hogy először volt egy elbeszélgetés, ami a tudományról szólt. Elmondja a hallgató, hogy mivel akar foglalkozni, milyen módszereket alkalmaz, hogy a kitűzött célt elérje. Fontos, hogy le tudja írni a vizsgálatait. Aztán következett az irodalmi áttekintés, egy külön vizsga jellegű elbeszélgetés. Utána egy újabb beszélgetés a módszertanról, és magáról a munkáról, az eredményekről, és csak ezt követően van a házi védés, majd a védés, tehát 4-5 szűrőn keresztül jut el végül is magához a disszertációhoz a fiatal. Ezt magyarul és angolul is meg lehet írni, a védés hol itt, hol ott történt, tehát alkalom nyílt nálunk az Intézetben is megtenni. Ez nagyon szerencsés szimbiózis volt, mert az intézet hozzá tudott tenni ahhoz a kínálat-hoz, amit Marosvásárhely nyújtott, vagy nyújtani képes a medikusoknak és az orvosoknak is. Eddig 20 körül van a megvédett értekezések száma, ez egyúttal azt is jelenti, hogy a mi fiataljaink megismerik az ottani viszonyokat, az ott élők pedig az ittenieket. Fogadunk Marosvásárhelyről medikusokat nyári gyakorlatra, közös közleményeket jelentetünk meg, tehát ez élő kapcsolat.

„A második bécsi döntést követően Kolozsvárott újjáalakult a Ferenc József Tudományegyetem. Az 1944-es kiűritési parancsok és a háborús viszonyok ellenére a tanítás folytatódott az egyetemen és 1945-ben felvette a Kolozsvári Bábes-Bolyai Tudományegyetem nevet. Mivel ugyanebben az évben Szebenből Kolozsvárra költözött az I. Ferdinánd király Tudományegyetem és a kolozsvári klinikákon nem volt elég hely, az orvosi kart áthelyezték Marosvásárhelyre. Az 1948-as tanügyi reformot követően, a marosvásárhelyi orvosi kart különválasztották a Bolyai Tudományegyetemtől. Létrehozták a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézetet, melynek rektora dr. Csögör Lajos lett.

1962-ben a román állam, anélkül hogy hivatalos dokumentumot adott volna ki és ezáltal megváltoztatta volna az 1945, 1946, 1948-as törvényrendeleteket – mely szerint az egyetemet a magyar kisebbség számára hozták létre és a tanítás nyelve magyar –, bevezette a kétnyelvű oktatást. Az előadásokat románul és magyarul, a gyakorlati órákat csak románul lehetett hallgatni. A magyar diákok részaránya azóta fokozatosan csökkent.

Míg 1963-ban a 88 végzős diákból 81 magyar, 2 román és 5 más nemzetiségű volt, addig 1994-ben 240 végzősből 28 magyar, 211 román és 1 más nemzetiségű volt. 1990 márciusában az egyetem magyar hallgatói sztrájkba kezdtek, egyenlő jogokat követelve. A sztrájkhoz később a tanárok is csatlakoztak, de a román hatóságokkal nem tudtak megegyezni. Innen szá-

mítjuk a későbbi fekete március néven elhíresült pogrom kezdetét.

Csak 17 évvel a rendszerváltás után, 2007 áprilisában sikerült elérni, hogy magyar feliratok is kerüljenek az egyetemre. A kommunizmus éveinek szabályszerű numerus claususa után hosszú időnek kellett eltelnie ahhoz, hogy a román és magyar tannyelvű helyek aránya valamelyest kiegyenlítődjön. Az egyetem magyar oktatói és a magyar politikai, érdekvédelmi, tudományos és diákszervezetek elszánt küzdelme folytán fokozatosan emelték ugyan a magyar helyek számát, de egészen a kétezres évek végéig a román tannyelvű helyek voltak többségben.

Jelenleg már azonos számú román és magyar tannyelvű hely van az egyetem legfontosabb szakjain, köztük az általános orvosi szakon is (mindkét oktatási nyelven 134 államilag támogatott és 50 fizetéses hely), továbbá egy angol tannyelvű, kizárólag fizetéses hellyel (70 hellyel) működő általános orvosi szak is indult, a korábban is folyamatosan emelkedő számú külföldi diákság számára. Az egyetemnek jelenleg három karon (Általános Orvosi Kar, Gyógyszerészeti Kar, Fogászati Kar) 12 alapképzésű szakja van, amelyeken évfolyamonként 1140 hallgató tanul. Az alapképzés után az egyetem mesteri (illetve rezidens) képzést, a doktori iskolát, illetve – orvosok számára – posztdoktori iskolát is működtet. 1991-ben az intézmény nevét Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemre módosították.”

„A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem posztgraduális oktatási és tudományos kutatási osztálya 2005-ben kibővült a Budapesten működő tanszékkel. Elsőrendű célunk a közös doktori képzés, de egyéb posztgraduális képzés is folyik. A doktori képzésre vonatkozó oktatási tervünket 2005-ben a közös román-magyar kormányülésen a két állam jóváhagyta, majd egy évre rá a két ország tanügyi minisztériumainak küldöttségei kidolgozták a részleteket és vállalták a négyéves képzéssel járó költségeket is.

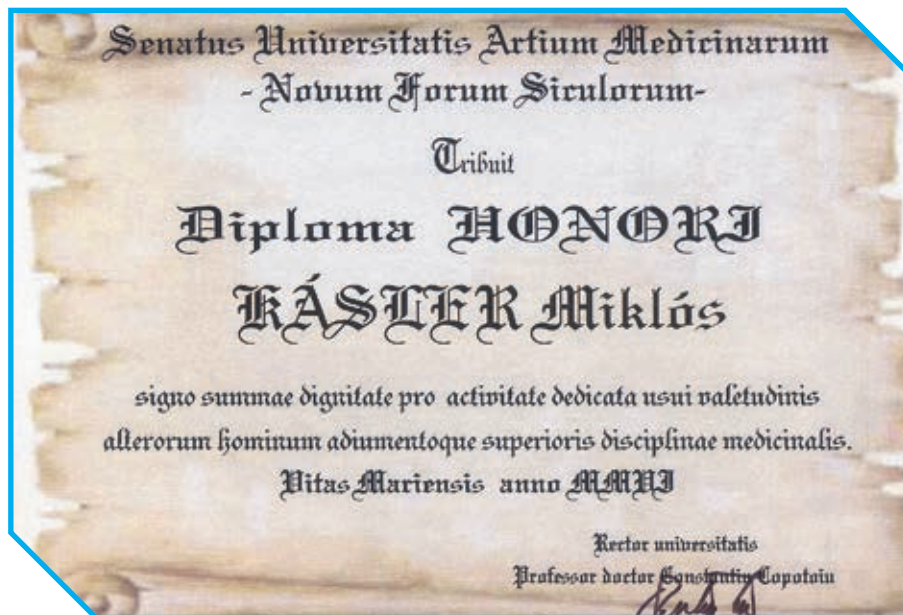
A két intézmény nemcsak a doktori képzésben működik együtt, hanem közös kutatási pályázataik is vannak.”

Jung János marosvásárhelyi professzor, a MOT tiszteletbeli tagja

Az anyaország meg a nemzethez tartozás szempontjából neked, személy szerint mit jelent a marosvásárhelyi kapcsolat?

– Édesapám Kolozsváron végzett 44-ben. A Kolozsvári Egyetem története visszanyúlik egészen 1578-ig, amikor is Báthori István – már, mint lengyel király és Litvánia nagyfejedelem – megalapította a Vilnusi Egyetemet és egy évre rá a kolozsvárit. Mind a kettő megkapta a pápai bullát. Ferenc József idején újjraalakítás történt, hiszen volt jogfolytonosság a kollégium révén, tehát ez újjászervezés és nem alapítás. A második bécsi döntés után Magyarországhoz került, ismét, a Ferenc József Tudományegyetem nevet viselte, aztán 45 után Bábes-Bólyai Egyetemmé keresztelték. Victor Bábes – román orvos – idősebb Jancsó Miklós belgyógyász professzornak volt 1918 előtt az egyik tanársegédje, és a két háború között ő örökölte a Jancsó tanszéket. 48-49 körül létrehozták a kolozsvári egyetem magyar nyelvű orvosi fakultásaként a marosvásárhelyi orvostudományi és gyógyszerészeti egyetemet, akkor még 100% volt a magyar tanári kar, és a hallgatók döntő többsége is magyar volt, aztán ez az arány kezdett változni. Most az oktatóknak kb. 1/3-a magyar, és a hallgatóknak is kevesebb, mint a fele. Szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy

a magyar oktatói-kutatói utánpótlás biztosítva legyen a Marosvásárhelyi Egyetemen. Nem írja elő semmiféle törvény, hogy 1/3 alatt kéne lenni a magyar oktatói kar létszámának, sőt, még egyszer mondom, annak idején magyar nyelvű egyetemenként hozták létre. Egyébként mindenben

alkalmazkodunk ahhoz, amit az ottaniak kérnek. Nem mi diktáljuk a feltételeket, hanem mi próbálunk az ő kívánságaiknak, érdekeiknek megfelelően részt venni a munkában. Mi mindig ugyanazt képviseljük, mindig az az iránymutató számunkra, amit az ottani magyar oktatói kar kér. Ki-

váló a szellemiségük: a régi magyar, a klasszikus, az értékörző! Ők ismerik, ők tudják, hogy mire van szükségük! Nem lehet Erdély belső ügyeibe kívülről beleavatkozni semmilyen területen sem. Az mindig rosszul sült el, ha az anyaországból akarták megszabni az erdélyi viszonyokat.

9 esztendő alatt bizonyára rengeteg élményben lehetett részed. Megosztanál az olvasókkal néhányat?

– Nagyon sok szép emléket gyűjtöttem, többek között, amikor ezen események miatt 2010-ben az egyetem díszdoktorává avattak. Akkor arról beszéltem, hogy az itteni, meg az ottani magyarok mennyire egymásra utaltak, hogy Erdély mit jelent a magyar kultúra számára, hogy a magyar történelemben, a magyar tudományban milyen szerepe volt, de ott született meg a román irodalom is. A románok is nagyon sok mindent köszönhettek Erdélynek, illetve annak a lehetőségnek, hogy ott éltek, és hogy békében élhettek ott 1918-ig. Rengetegen hallgatták, volt olyan is, akinek a könnye potyogott, mert ilyenek nem hangozhattak el régebben. Nekem Marosvásárhely két dolgot jelent. Bólyait jelenti, az abszolút realitást, az egzakt tudományokat világszínvonalon, és Sütő Andrást,

aki a transzcendentálist fejezi ki számomra, és ő is eggyé vált Marosvásárhellyel. Ez az a város, ahol a reális és a transzcendentális a létező legmagasabb szinten ötvöződik, és ezt a tradíciót kéne fönntartani, ápolni, őrizni, segíteni.

B. Király Györgyi

Süti, Dizzy és Bársonyos...

„Hatalmas szívvel, állandó mosollyal az arcán, hatalmas tudással és odaadással írja elő a kezeléseket, és az elvégzendőket, no, meg a betartani valókat. Az osztályon is teszi a dolgát keményen, és az ambuláns rendelésén, minimum nyolcvanad magammal várom az instrukciókat, és a jelenlegi állást. Fantasztikus, csak ezt a jelzöt mondhatom a doktornőre, köszönöm azoknak, akik lehetővé tették, hogy az Ő betege lehetek.” Hitre Erikáról az Országos Onkológiai Intézet Belgyógyászati Onkológiai és Klinikai Farmakológiai osztályának vezető helyetteséről beszélt így egyik betege. Mindent, amit tesz, céltudatosan, és a tökéletesség igényével teszi, viszont nem szívesen beszél magáról. Orvosi tanulmányait summa cum laude végezte, belgyógyász majd onkológus szakvizsgát tett, majd PhD minősítést szerzett, részt vesz az orvosi képzésben és továbbképzésben, az MTA tagja. Emellett két fiú édesanyja, és ami talán a legmeglepőbb, néhány éve lovagol csak rendszeresen, mégis azt is magas szinten műveli.

Bevallom, én sem tudtam, mit is jelent pontosan a military lovaglás, csak azt, hogy a legnehezebb a lovasportok között.

– A lovas tusa, vagy military egy olyan sportág, amely három részből áll: díjlovaglásból, tereplovaglásból és díjugratásból. A három versenyrészt általában három egymás követő napon tartják meg, és a lovasnak természetesen mindhármat ugyanazzal a lóval kell teljesítenie, ami nagy kihívást jelent mindkettőjük számá-

ra. Első napon a díjlovagló feladatot mutatják be a lovasok, melynek során a ló idomítottságát, ló és lovas összhangját kell minél eredményesebben végrehajtott gyakorlatokkal bizonyítani. A második napon kerül sor a terepversenyre, ahol a versenyzők több kilométer hosszú pályán természetes akadályokat (farönköket, árkokat, téglafalakat, sövényeket) küzdenek le. A harmadik napon, a díjugratás során, verhető akadályokból épített pályán versenyeznek

a lovasok. A végső sorrendet a három versenynapon elért eredmények alapján határozzák meg.

Ezek szerint saját lova van. Mióta és mi a neve?

– Szerencsére megadatott, hogy lovam lehessen. Két kancám van: Dizzy 2009 óta, őt a kisebbik fiam örökölte meg tőlem, és Bársonyos 2013 novemberében őta.

Már gyerekkora óta lovagol?

– 16 évesen egy nyarat Dunakeszi Alagon dolgoztam a versenylovak mellett. Gondoztam őket, istállót takarítottam, és ezért cserébe lovagolhattam őket. Ez után nagyon hosszú ideig nem kerülhettem lovak közelébe. Aztán sok-sok év elteltével 2007-ben, a PhD után kezdtem újra lovagolni. Először Gödön, aztán Visegrád mellett találtam egy finn származású edzőnőt, nála lovagoltam, egészen a díjugrató rajtengedély vizsga megszerzéséig. Amire a mai napig részletesen emlékszem és nagyon büszke vagyok rá, hogy meg tudtam csinálni. Ezt követően már versenyezhettem díjugratásban. A másik két műfajjal kiegészítve 2012 óta próbálom tanulni és művelni a militaryt.

Hetente 3-4 alkalommal járok edzésre, illetve nyáron gyakrabban. 2013 tavasza óta Órbottyánban vannak a lovak. Edző segítségével együtt tanulunk, ügyesedünk. 2013-ban elvégeztem a Testnevelési Egyetemen a „Felsőfokú Lovas-kultúra szakoktató” képzést. Nagyon tetszett mindaz, amit a két éves képzés során tanultam, mind elméletből és gyakorlatból egyaránt. Voltunk például huszár-táborban, Kassai Lajos lovas-íjász mesternél, military versenyen, fogathajtáson az Alföldön. Miután elkezdtem rendszeresen lovagolni mindig

Új és újabb „lovás” célokat tűztem ki magam számára. Először ez a rajtengedély vizsga volt, majd díjugrató versenyen való részvétel. Ezt követően szélesíteni, bővíteni szerettem volna a lovakkal, tartásukkal kapcsolatos tárgyi tudásomat. Ezért kerestem ennek megfelelő képzést. Azt hiszem ezt is azért csináltam, mert nekem mindig kell egy cél! A ló, a lovaglás teljesen kikapcsol, másképp nem lehetne bírni a terhelést, sem a munkában, sem máshol... mindenkinek meg kellene találnia a világnak egy olyan szegmensét, ahol fel tud tölteni, ez elengedhetetlen része az emberi egészségnek! Nagyon sokat ad nekem ez a relaxált állapot. A lónak egyébként nem lehet hazudni, csak saját magam adhatom, különben egy idő után baj lesz. A ló megmutatja lovasa jellemét azáltal, hogy tökéletesen visszatükrözi. Hát ezért lovagolok! Részt vehetnék lovas oktatásban, persze nem fogok. Viszont nagy szerepét látom a lovaglásnak a daganatos betegek rehabilitációjában. Hátha egyszer...!

A fiai már felnőttek?

– Még nem felnőttek, Márk 17, és Viktor 15 éves, és most éppen a tanulmányaik, amire figyelmet kell fordítanom, nevelni már nehéz lenne őket. Inkább már csak példát lehet mutatni.

Két fiú, két ló, s úgy láttam a képernyővédőjén, még egy kutytus is tartozik a családhoz.

– Igen, Süti egy keverék kutya, egy kis gombolyag volt, amikor egy évvel ezelőtt találtam! Azóta sokat nőtt, 40 kg. Imádom vele foglalkozni. Kutyaiskolába is járunk. Kifejezetten okos, tanulékony kutya!

Jut még másra is ideje, vagy a lovaglás teljesen leköti?

– Vannak olyan dolgok, amik nem szorultak ki az életemből. Ilyen például az olvasás (a krimik kötnek le és a 18. századi francia regények), a zenehallgatás (jazz-t, magyar népzene és kortárs feldolgozásait szívesen hallgatom a kocsiban utazás közben) és a főzés, amiben szívesen kísérletezek.

Miért lett onkológus?

– Mindig is érdekelt az onkológia és a haematológia, már az egyetemen is. Az előző munkahelyemen, a SOTE II. sz. Belgyógyászati Klinikán is főleg onkológiával foglalkozhattam. Aztán jött a lehetőség, hogy az Intézetbe kerülhessek. 2001 januárjától dolgozom itt, ahol szolid tumorok kezelését végezzük. Elsősorban emlőrákos, gastrointestinalis daganatos és szarkómás betegeink vannak, de fej-, nyak- és tüdődaganatos betegek is előfordulnak. Egy multidiszciplináris team (onko-team) dönt a betegek kezeléséről. A team tagjai: sebész, patológus, sugárterapeuta, belgyógyász onkológus és radiológus.

Sok klinikai vizsgálatot végezhetünk, számos új készítmény kipróbálására van lehetőségünk. Az IBCSG, EORTC nemzetközi klinikai vizsgálatok révén korszerű kezeléseket részesülhetnek a betegeink. Az intézetben a MITO nevű laborral pedig molekuláris kutatási vizsgálatokban veszünk részt. A munkámban a betegeket szeretem a legjobban. A nehézség: megtalálni a számukra

legmegfelelőbb terápiát, és azon személyre szólóan a legmegfelelőbben végigvezetni őket.

Mit szól az utóbbi évek fejlesztéséhez?

– Az infrastruktúra kitűnő, például új MRI készülék, új infúziós központ áll a rendelkezésünkre. Az új épületnek pedig én magam is érzem az előnyeit, és tudom, hogy a betegeknek is sokat jelent egy ilyen szép, világos, tágas környezet.

PhD dolgozatában a colorectalis daganatok markereit vizsgálja.

– Azt kutattuk, hogy béldaganatok kezelésében milyen, a terápia jó kimenetelét jelző markereket lehet találni. Meghatározhatók a tumorok genetikain csoportjai (molekuláris profilja), ami alapján az is megállapítható, milyen anyagot célszerű alkalmazni. Végül is ez az alapja a célzott, személyre szabott kezelésnek, és már sok olyan daganat van, amiben ez az eljárás jól bevált és használható. Természetesen próbálom átadni a tapasztalataimat a háziorvosoknak

tartott tanfolyamokon, sugárterápiás asszisztensképzéseken, előadok az orvosi egyetem hallgatóinak, illetve szakorvosi képzés keretében. Úgy látom, hogy az utóbbin kevés a fiatal, aki viszont van, az nagyon elszánt. Az én időmben még nem volt az egyetemen onkológus szakképzés, ma már van. Ez nagyon fontos!

Mit tart élete értelmének?

– Ez egy nehéz filozofikus kérdés, én pedig nem tartom magam ilyen beállítottságúnak, inkább racionális a megközelítésem. Azt hiszem, életem értelme attól is függ, éppen milyen hangulatban vagyok, ez pedig változhat. Az életet nagyra értékelem (mindennél nagyobbra), minden percét úgy kell kihasználni, hogy jó legyen, hogy a teljesség érzését adja. Szeretnék minden feladatot úgy teljesíteni, ahogy azt jónak látom és érzem! Azt hiszem, a mércét egyre magasabbra teszem, és ez nem mindig könnyíti meg az életemet...!

Gubcsi Anikó

A filmbeli Fekete-erdei klinika miatt lettem sebész...

Istenadta testmagassága tekintélyt parancsoló. Benkő Tamás mosolya a bemutatkozás pillanatában felelteti a közöttünk lévő méretkülönbséget. Bizalomgerjesztő stílusa sokat segíthet betegeinek az Országos Onkológia Intézet Daganatsebészeti Központjában.

Azt hallottam, hogy kiemelkedően gyógyít, a legmagasabb szintű máj- és hasnyálmirigy sebészet művelője, igen nagy transzplantációs gyakorlattal. Nagy részét külföldön szerezte, ahol marasztalták, mégis hazajött.

– A tény, hogy itt vagyok elsősorban Rényi-Vámos Ferenc főorvos

úrnak és Kásler professzor úrnak köszönhető. A korábbi tevékenységemet ismerve adtak lehetőséget a hazai bizonyításra. Olyan szakmai és emberi háttérrel rajzoltak elém, hogy a válaszom egyértelmű volt. De a visszatérés közös döntésünk volt a feleségemmel. Három Németországban töltött év után határoztunk így,

2012 végén. Tavaly augusztusban költöztünk haza Essenből.

Hogyan kezdődött a pályája, miért éppen az orvoslás mellett voksolt?

– Gyógyszerész családban nőttem fel. A felmenőim több generációt jelentően patikusok, a húgom is gyógyszerész. Az én választásomat – bizonyára kinevet – a híres televíziós sorozat katalizálta. Elbűvölten néztem 13 évesen Brinkmann professzort a Fekete-erdei klinika című filmben. Annyira emberinek tartottam és olyan érdekesnek, hogy ennek láttán döntöttem el, hogy orvos leszek. Persze rögtön sebész akartam lenni. A biológia nagyon érdekelt, rendszeresen jártam az állatkertbe, szakkörre, boncolásra. A gimnáziumot Szentendrén a Ferences rendi oktatási intézményben végeztem. Érettségi után a SOTE hallgatója lettem, majd szerencsémre két félévet a heidelbergi egyetemen töltöttem. Itt tökéletesedett a német nyelvtudásom és a németországi orvoslás nagy hatással volt rám. Hannoverben egy hónapig lehettem, majd később másfél évig Essenben, a PhD fokozat eléréséhez dolgozhattam.

Hol kezdett praktizálni?

– Az első négy évet Esztergomban a Vaszary Kolos kórházban töltöttem. Most is hálával gondolok dr. Jankovich Mihály főorvosra, aki mellett sokat tanultam. Valójában

a transzplantáció érdekelt, főként a májátültetés műtéti megoldása. Később ebben el is mélyedhettem a Transzplantációs és Sebészeti Klinikán, ahol Járay Jenő professzor támogató segítségére számíthattam. Igazán nagy dolog, ha egy fiatal, kezdő orvos elmondhatja az ötleteit, s még nagyobb, ha azokat el is fogadják. A máj-, epe-, hasnyálmirigy sebészet témáját illetően a fejlődés lehetőségét Európában, Essenben láttam. Ezért kerestem a lehetőséget az ottani gyakorlathoz. Családi kötődés is van Németországhoz, a feleségem testvére ott él, így könnyebben vágtunk neki a kiköltözésnek. Három fiúnkkal 2010-ben mentünk el.

A nyelvi környezet nyilván jó hatással volt a gyerekekre is.

– A nyelvismeret persze fontos volt a fiúknak is, de a legidősebb, Leven-

te most 9 éves, a középső gyerekünk Sebestyén 7 esztendő és Gellért 5 éves. Most friss még a szókincs, ébren tartjuk a tudásukat, német órán tanulnak majd és szünidőben látogatják a rokonokat. A feleségem gyógytornász, így ő is használhatja a munkájához a nyelvet.

Beszélgetésünk közben elárulta, hogy pontosan 195 cm magas. Kihasználta a természetet a sportban is? Kosarazott?

– Látja ez a sztereotípia. Nem, csak a gimnáziumi években kosárlabdáztam, később a vitorlázás kerített a hatalmába. Több mint 25 éve versenyszerűen sportolok. A Balaton északi partján, Csupakon és a környékén szoktam hajóba szállni. Már volt alkalmam az Adrián versenyen is részt venni. Feltölt a természet közelsége és a sportolás. Idén már ter-

vem szerint Leventével együtt vitorlázunk majd a tavon. A síelés pedig közös program a feleségemmel.

Kell is a kikapcsolódás, hiszen embert próbáló lehet az Országos Onkológiai Intézetben, és egyáltalán daganatos betegek között dolgozni, még ha gyönyörű is a feladat.

– Ezt nap, mint nap érzem is. 30 ágy tartozik hozzánk. Hárman vagyunk fiatal sebészek, dr. Mészáros Péter és dr. Dubóczki Zsolt, valamint jómagam alkotjuk a csapatot. Persze az évi 1000 körüli műtétet jól jönne még egy-két kollega. Nagyszerű munkatársakra találtam bennük és a környezetemben is. Kiváló a nővér-gárda, remek a nővér-orvos viszony is, ami elengedhetetlen a színvonalas gyógyításhoz. Érdemes volt hazajönnöm.

Várhegyi Andrea

Lehet, hogy hamarosan fátylat fogunk viselni?

Azt mondják az Országos Onkológiai Intézet 8/A épülete a legek világa: itt van a legnagyobb, a legkorszerűbb, a legújabb, a legteljesebb körű mindenből. A bőrdaganatokra specializálódott, onkodermatológiai profil bő 50 éves múltjára tekint vissza az intézet történetében. Az egyre növekvő betegszám sajnos tükrözi azt a világszerte megfigyelhető tendenciát, miszerint a fehérbőrű népesség körében a rosszindulatú bőrdaganatok, valamint a melanoma előfordulási gyakorisága rohamosan felgyorsult az utóbbi évtizedekben. Van hát dolga bőven az osztályt vezető Liszkay Gabriellának. De mit is jelent a legek világa?

„Ez azt jelenti, hogy ezen az osztályon, amint az egész intézetben is, magas színvonalú munka folyik több évtizede, komoly hagyományokkal rendelkezünk és komplex onkológiai terápiát végzünk. Itt nálunk – szemben sok más kórházzal – minden az orvos és a beteg rendelkezésére áll, a gyógyszeres kezeléstől a sugárterápián keresztül a sebészeti ellátásáig, s természetesen a diagnosztika terén is. Ez azért is különösen fontos, mert a betegek felét mi látjuk el az országban, s a másik fele eloszlik a többi kórház között. A klinikai vizsgálatok nagyon nagy szerepet játszanak mindenféle daganattípusban, s szerencsére a legmagasabb szintű ellátás érvényes a hozzánk kerülő melanoma bőrdaganatokra is. A beteg státusának felmérésében a legkorszerűbb technika segíti.”

Önök mit tapasztalnak az utóbbi években: csökken vagy nő a betegek száma?

„A betegszám nagyon nagy” – mondja a professzor asszony, és megmutatja azokat a több évtizede őrzött ambuláns naplókat, amelyeket a régi rendelőből hoztak magukkal költözésekor. Az adatok szerint 30-40 éve az új betegek száma nem érte el a százat, most pedig majd félezer melanomás beteget vesznek gondozásba.

Ennek persze több oka is lehet: most több beteget tudnak ellátni, vagy többen betegszenek meg bőrükben?

– Mindkettőt pontos adatok igazolják – hangzik a válasz. 1999 óta itt, az intézetben működük a nemzeti rákregiszter; ezek szerint melanoma esetében napjainkban mintegy 2200 évi megbetegedéssel kell számolni. –

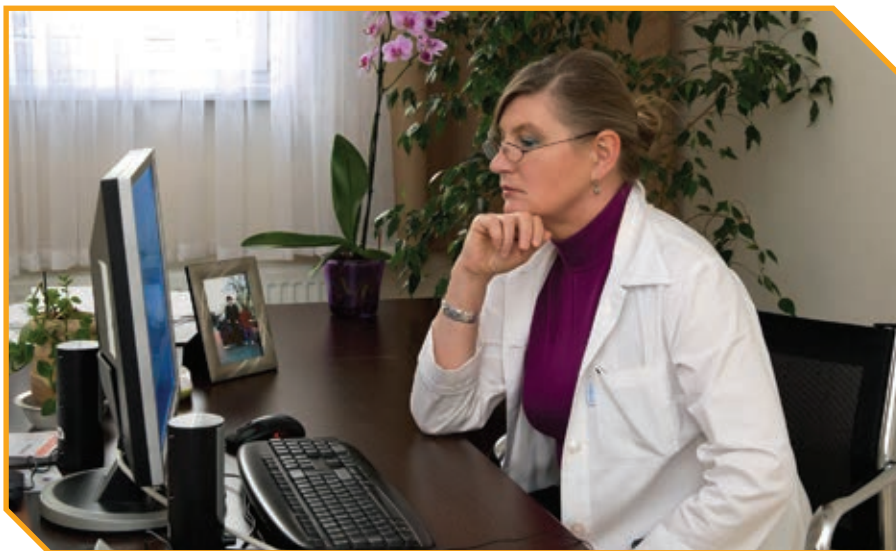
A doktornővel az okokról is beszélgetünk.

„Az első helyen az UV sugarak állnak, ezt ma már naponta sulykolják belénk. Az azonban kevésbé ismert, hogy jelenleg legtöbbször a régi, felelőtlen napozás miatt kell bűnhődni az embereknek. Emellett genetikai tényezők is szerepet játszanak abban, hogy valaki megbetegszik. Azon kívül

a melanomának vannak olyan formái is, amelyek nem a bőrön jelentkeznek, hanem a nyálkahártyákon, s az áttétes betegek között gyakori a szemből kiindult melanoma, aminek nincsenek olyan szembetűnő jelei, mint a bőr rosszindulatú daganatainak. Az osztályon hosszú évek óta alkalmaznak egy speciális kemoterápiát, amelynek során a máj artériába adják a gyógyszert. Ez a terápia ragyogó eredményeket tud hozni, s átlagosan két évvel sikerül meghosszabbítani a beteg életét. Sajnos a diagnosztizálás nem könnyű, a látásromlás, látáskiesésen – különösen idős pácienseknél – szemüvegcserevel próbálnak segíteni; ez az oka annak, hogy a betegek egy része előrehaladott stádiumban kerül onkológiára.”

„Ausztráliai adatok (Új-Dél-Wales) szerint a betegség gyakorisága nem növekszik fiatal férfiak körében, fiatal nőknél pedig csökken. Csak a hetvenöt évesnél idősebb férfiaknál van évi 7,2%-os incidenciaemelkedés.

Az Amerikai Egyesült Államokban a népesség korösszetételét is figyelembe vevő előfordulási gyakoriság 1973-ban 7,5/100.000 lakos volt, 2002-ben 21,9 megbetegedést regisztráltak 100.000 főre vonatkoztatva. A közel 200%-os növekedésnél is nagyobb az előfordulási gyakoriság emelkedése az ötvenöt évesnél idősebb férfiaknál. Az 1988-tól 1999-ig körismézett új melanómák az 1 mm-nél vékonyabb, abszolút jó kórjóslatú kategóriába tartoztak, de a $2 \leq$ mm-es, rosszabb prognózisú tumrok hányada gyakorlatilag azonos maradt (Demierre et al., 2005). Skóciában (1979–1988) megfordítva az addigi trendet, az előfordulási gyakoriság jóval erőteljesebben növekedett férfiaknál, mint nőknél (Geller et al., 2007).”

Az UV sugárzással már rendszeresen „fenyegetik” nálunk is az embereket, s a déli órákra beparancsolják a házba a napozókat. Lehet, hogy hamarosan fátylat és egész testet fedő ruházatot fogunk ilyenkor viselni?

A professzor asszony szerint Ausztráliában már közel járnak ehhez, mert egyrészt elvékonyodott az ózonpajzs, másrészt a fehérbőrű lakosságban nem alakult ki a megfelelő védekezési mechanizmus. Ott például, ha egy gyerek simléderes sapka nélkül megy iskolába, felelősségre vonják a szülőket. A távoli kontinensen már olyan gyakori ez a betegség, hogy Sydneyben nem csak hatalmas melanoma centrumot állítottak fel, hanem szinte minden sarkon van egy onkológiai bőrgyógyászati bódé. Liszkay Gabriella egyik cikkéből úgy tűnik, az elővigyázatosságnak meg is van az eredménye.

Kérem a professzor asszonyt, hogy szerénység nélkül mondja el, mire

büszke a bőrgyógyászati osztály munkáján túl. Ő az intézetet említi az első helyen, amelynek a nemzeti tekintélye is nagy, és amelyről szívesen mondja, 25 éve itt dolgozik. De büszke arra is, hogy sok-sok munkával alorvostól az osztály vezetője lett, tudományos fokozatot szerzett és két egyetemen tanít – amellet, hogy az intézetben részt vesz a graduális és a posztgraduális képzésben. Ezért aztán a büszkeség kiterjed munkatársaira és a keze alól kikerült fiatal orvosokra is.

Liszkay Gabriella asztalán a családi fotók között az egyiket két felnőtt fiú fogja közre az édesanyját. Egy elejtett megjegyzésből azonban kiderül: hamarosan talán egy puskával a kezében is látjuk a professzor asszonyt. Egy új keletű szenvedély tanúsítványa lesz az a kép: azt történt, hogy családi kapcsolatok révén belekóstolt a vadászatba és megszerette azt a csodálatos hangulatot, amellyel az erdők rejtett zugai és a néptelen tájak várják a természet kedvelőit.

Csák Elemér

Rutinból nem szabad orvosnak lenni...

„Soha ne mondd, hogy soha”, lám az élet ismét igazolta a mondást. „Az onkológia és a hematológia az, amivel soha nem fogok foglalkozni” – mondta Pajkos Gábor az orvosi egyetemen. Ma ő a Bács-Kiskun Megyei Kórház Onkoradiológiai Központjának vezetője.

Kalandszerepe volt, hiszen katonatiszt édesapja révén sokat költöztek. Mit mond, ha megkérdezik, hová való?

– Szombathelyinek tartom magam, bár Pásztón születtem. Pár hónap múlva Budapestre költöztünk. Édesapám légvédelmi tüzér volt, s amikor ezt a fegyvernemet leépítették, Kőszegre került, a határőrséghez. A következő állomás Szombathely volt. Itt nőttem fel, ezt a várost éreztem leginkább az otthonomnak. Ez motivált, hogy gyermekkorom álmát, a gyógyítást itt kezdjem el. A Pécsi Orvostudományi Egyetem elvégzését követően Szombathelyen kezdtem dolgozni.

Mikor jött Budapestre?

– Egy továbbképzés kapcsán 1986-ban a fővárosba kerültem, a BM Kórház 4-es belgyógyászati osztályára, ahová belgyógyász szakorvosként hívtak dolgozni. Fiatal, ambíciózus és terhelhető voltam. Volt olyan hónap, hogy 12-szer ügyeltem. Sokat tanultam, olyan tapasztalatokra, tudásanyagokra tettem szert, ami tankönyvekből nem sajátítható el.

Ez nem lehetett könnyű.

– Nehéz, de szép időszak volt. Én úgy gondolom, nap, mint nap örömet kell találni a munkában. Szerencsésnek vallom magam: nekem ez a mai napig sikerül. Azt gondolom csak így érdemes orvosnak lenni. Rutinból nem szabad csinálni. Minden beteg tud valami váratlant hozni, amin gondolkodni kell. Egy széklábat holnap is elő lehet venni a fiókból, ugyanaz

marad, a beteg ember nem. Nagyon fontos, hogy a kezdeményező készség, a konstruktivitás ne vesszen ki az emberből. Ezt mindenki meg tudja valósítani, ha akarja.

Pajkos Gábor osztályvezetője a BM Kórházban Izsó József volt, aki hematológiával foglalkozott. Korábban, Szombathelyen még kardiológus akart lenni, ahol szoros kapcsolatba került az István Lajos alapította és vezette hematológiai osztállyal. A professzor úrnak különösen nagy szerepe volt a kórház jó hírének megteremtésében. Szombathelyen jó volt orvosnak lenni, mert általános tisztelet, megbecsülés övezte a kórházat és orvosait.

Miért fordult az onkológia felé?

– Nem ment könnyen – a Pécsi Egyetemen blokkok szerint oktattak. Onkológiát a 4. évben tanultunk, hematológiát az 5. évben. Pont ez a két terület volt az, ami annyira reménytelen területnek tűnt, hogy úgy

gondoltam, soha nem fogok velük foglalkozni. De közbeszólt a véletlen: Eckhardt professzortól tanulhattam, aki nagyon nagy hatást gyakorolt rám. Több mint húszan voltunk, mind belgyógyászok egy időben gyakorlaton. A mai napig nagyon büszke vagyok arra, hogy akkor kezdtem daganatterápiával foglalkozni, amikor az onkológia elkezdett azzá válni, aminek ma tartjuk: az alkalmazott belgyógyászat egy speciális ágává. 1989-ben szakvizsgáztam.

Beváltotta a reményeit ez a terület?

– Igen. Az általános onkológiai feladat mellett szűkebb szakterületem a vastag- és végbéldaganatok lett. Kecskeméten a fej és nyaki területek komplex kezelésével és az emlőrákkal is foglalkozom. Ennyi idő után is jó onkológusnak lenni! Jó, mert ez az orvostudomány egyik leggyorsabban fejlődő ága. Készült egy amerikai felmérés arról, hogy az orvosok mennyire elégedettek a szakmai fejlődésükkel és az előme-

netelükkel. Az onkológusok az elsők között vannak, mert komoly elhivatottság-érzés van bennük. Én magam is ezt tapasztalom.

Pajkos Gábor pályája korántsem haladt egyenes vonalban. A BM Kórház bezárása új kihívások elé állította, és elkezdte tudományos pályafutását.

– Egy kollégám kérdezte meg: miért nem csinálsz kandidaturát? Ahogy mondani szokták: beletette a bogarat a fülembe. 1993-ban jelentkeztem, végül 2000-ben védtem meg dolgozatomat. Közben 1996-ban letettem a hematológiai szakvizsgát Sas Géza professzor úrnál. A védés után pár év szünet következett a tudományos munkában. A BM Kórház bezárását követően új helyzet alakult ki. Létrejött az ÁEK, négyen pályáztunk a vezetésére, nem kaptam meg az állást. Fél évig Salgótarjánban dolgoztam, nagy kihívás volt az onkológiai

osztály megszervezése, beindítása. Ezután Kecskemétre hívtak, a nyugdíjba készülő Szűcs Miklós helyére. Nagyon jó érzés volt, hogy a kollégák gondoltak rám. 2008 óta vezetem a Bács-Kiskun Megyei Kórház Onkoradiológiai Központját.

Most azonban valami újba vág bele, ha jól tudom...

– Édesanyám nagy álma volt, hogy tanítónő legyen, de vegyész lett. Ezért szerette volna, hogy tanár legyek, én pedig mindig szerettem volna átadni a tudásomat és a filozófiámat a fiatal generációnak. Erre a Központ és a Pécsi Egyetem lehetőséget teremt. Büszke vagyok arra, hogy Romhányi György professzor tanítványa lehettem. Ő mondogatta mindig: „Én csak egy professzor vagyok, de magukból még minden lehet”.

Pajkos Gábor élete legnagyobb sikerének mégsem karrierjét, hanem két gyerekét tartja. Büszke a szemé-

lyiségükre, a kedvességükre, szakmai előmenetelükre. Lánya 35 éves, közgazdász, fia az IBS-en végzett üzleti menedzserként.

Le tudja tenni a terheket, mielőtt hazamegy?

– Fontos lenne nem hazavinni a negatív dolgokat, de nem könnyű. Ha meg tudom beszélni valakivel, az jó. A feleségem reklámmenedzser, ezért, vagy ettől függetlenül nagyon sokat segít. Első feleségem orvos. Egy orvos ismerősöm mondta, hogy a mi gyerekeinknek senki nem fogja elhinni, hogy nehéz gyerekkoruk volt, pedig ez így igaz, mert felváltva ügyeltünk. Talán ez is szerepet játszott abban, hogy ők nem ezt a pályát választották.

Mivel tölti a vélhetően kevés szabadidejét?

– Nagyon szeretek olvasni, színházba, hangversenyre járni. Ötvenéves koromig rendszeresen sportoltam, hetente háromszor kosárlabdáztam, fociztam, úsztam. Ma is biciklizem, síelek, hetente teniszezem. Nagyon szeretem a történelmi regényeket, például Plivier könyvét Sztálingrádról, vagy Churchill és Zsukov memoárjait. Alapfilm szerintem A tizedes harca is. Nagyon tetszett a legutóbb látott Augusztus Oklahomában, színházban pedig Az operaház fantomja éppúgy, mint a Rómeó és Júlia. A megújult Zeneakadémiának újra rendszeres látogatói leszünk.

Vámos Éva

Az információ oldja a szorongást

Gyapjas Tünde szívvel-lélekkel fordul a kecskeméti daganatos betegek felé, és azt is pontosan tudja, hogy a hiteles, empatikus és korrekt tájékoztatás, valamint a jó orvos-beteg kommunikáció már fél siker. Az ELTE pszichológia szakán végzett, 2012-ben kezdte el a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Karán a felnőtt klinikai és mentálhigiénés szakképzést.

– Mindig szomatikus osztályon szerettem volna dolgozni, izgalmasnak tartom a pszichológiának ezt az interdiszciplináris területét és a team munkát. 2009 nyarán a kecskeméti Onkoradiológiai Központban töltöttem a gyakorlatomat. Molnár Mária pszichiáter főorvosnál kaphattam betekintést a pszicho-onkológiába. Ez a gyakorlat annyira meghatározó volt számomra, hogy a diploma megszerzése után visszajöttem a központba dolgozni, kezdetben önkéntesként, majd pszichológusként. –

Tavalyi kongresszusi előadásában Tünde többek között elmondta, hogy készítettek egy vizsgálatot arról, hogy az Onkoradiológiai Központ betegei mennyire elégedettek az informálással, és hogy a jó tájékoztatás vajon csökkenti-e szorongásaikat? Kíváncsiak voltak arra is, milyen információkeresési stratégiát részesítenek előnyben a betegek, hol érdemes fejleszteni a tájékoztatást. 82 pácienszt vizsgáltak meg önkitöltős kérdőív segítségével.

A megkérdezettek közel háromnegyede összességében elégedett volt, és hasznosnak ítélte a kapott információt. A legelégedettebbek a 65 év felettiek voltak – ők jószeré-

vel csak orvosuktól vártak tájékoztatást –, a legkevésbé elégedettek pedig a középkorúak (40–65 év között).

A válaszadók fele internetes forrásokat keresett, leginkább a fiatalok és a középkorú nők. A páciensek 55%-a igényelt volna további információt magáról a betegségről, a kiváltó okokról, a mellékhatások kezelési lehetőségeiről, a prognózisról, az alternatív gyógymódokról és a táplálkozásról. Akik legelégedettebbek voltak a kapott tájékoztatással, azok bíztak leginkább kezelőorvosukban.

Az eredményekből is kitűnik, hogy az orvosok szerepe a tájékoztatásban még mindig elsődleges. Az orvos abban is betegei segítségére lehet, hogy olyan forrásokat, honlapokat, folyóiratokat ajánl, ahol a páciensek hiteles információkat találnak.

Mindenkinek fontos a betegek lelki támogatása, informálása, ezért 2010-ben létrehozták az Onko Klub Információs Központot Pajkos Gábor centrumvezető támogatásával. Az információs központ a betegtájékoztásban jelent nagy segítséget, hiszen bővíti a daganatos betegek és hozzátartozóik ismereteit, támaszt nyújt a betegség leküzdésében, elviselésében; egyénre szabott tanácsot ad arra vonatkozóan is, hogy milyen életmódváltoztatásra van szükség a gyógyuláshoz, az életminőség javulásához. A páciensek és hozzátartozóik részletes ismertetőkből tájékozódhatnak a betegségről és a kezeléssel (pl. a különböző ráktípusokról, kemoterápiáról, sugárkezelésről, táplálkozásról, stb.). Sok esetben már az onkoteamról érkeznek betegek, akik a kezelésekről hírével való szembesülés után rögtön kaphatnak támogatást és hiteles információt is, melynek jelentős szorongásoldó hatása lehet.

– Az Onko Klub működésében fontos szerep jut az önkénteseknek – állítja Tünde. – Betegeink tőlük tájékoztatást, támogató beszélgetést kaphatnak, és segítenek eljutni a megfelelő szakemberekhez (onko-pszichiáter, pszichológus, kórházlelkész, szociális munkás, dietetikus) is. Egy gyógyult betegünk például „Tegyük az egészségünkért!” címmel tart életmód-délutánt, de tartunk stressz-kezelő tréningeket, relaxációs csoportokat is. Egy fiatal emlő-tumoros betegünk az Információs Központ nyitásakor járt sugárterápiára, többedmagával jöttek be. Míg várták a betegszállítót, sok időt töltöttek benn, még a születésnapját is az Onko Klubban ünnepelte meg a betegtársaival és az önkéntesekkel együtt. A sorstársaktól és önkéntesektől kapott támogatás, valamint pszichiáteri és pszichológusi segítség hatására külsőleg-belsőleg kivirult, visszazerezte régi magabiztosságát, és talált magának új állást, amiben végre kiteljesedhetett.

Sok régi betegünk visszajár a kontrollok alkalmával, beköszön, elmondja, hogy jól van, elmeséli, mi történt vele a kezelése óta, és megköszöni, hogy annak idején mellette álltunk.

Persze nemcsak a betegeknek, nekünk is szükségünk van a lélek karbantartására. 2012 óta tagja vagyok a kecskeméti Burnout Mobilteamnek, amely egy TÁMOP pályázat keretében jött létre kórházunkban. Célunk, hogy tréningek és egyéni tanácsadás/terápia segítségével támogassuk a dolgozóink mentálhigiénés egyensúlyának megőrzését, és megelőzzük a kiegészítő kialakulását. A gyakorlati munka mellett fontosnak tartom a kutatást is, mert igazolhatja a napi munkánk eredményességét, másrészt segítheti a gyakorlatban felmerülő problémák, tünetek jobb megértését, az eredmények segítségével pedig új intervenciós módszereket vezethetünk be az onko-pszichológiai gyakorlatba.

Kiegyensúlyozottságom megőrzése érdekében újra elkezdtem rendszeresen sportolni. Sok időt töltök négy fal között, ezért már alig várom, hogy jöjjön a jó idő és mehesünk kirándulni, vagy egyszerűen csak egy nagyot sétálni a kutyámmal. A Tisza egyik holtága mellett lakunk, így biztosított a gyönyörű környezet is a csavargáshoz. Régi vágyam, hogy teljesítsem az Országos Kéktúrát, remélem, nyáron elkezdhetem ezt az álmot is megvalósítani.

B. Király Györgyi

Műtősök a focipályán

A nővérszobát „kölcsonóztuk ki” egy kis beszelgetésre. Partnereim György Domokos és Németh László. Mindketten az Országos Onkológiai Intézetben dolgoznak, mindketten műtőápolók, mindketten a legszebb férfikorban járnak és mindketten az OOI színeiben fociznak.

Gy.D.: Kilencven óta dolgozom az Onkológián, 91-től bérlünk egy tornatermet, ott játszunk minden péntek este kollégákkal és orvosokkal. Egyébként én Erdélyből jöttem, és 52 éves vagyok

N.L.: Én 38 esztendőös vagyok, és 2002-ben csatlakoztam a csapathoz, amikor Budapestre költöztem Zalaegerszegről. Mindkettőnknek volt már focis múltja.

A két rokonszenves férfiúnak a labdarúgás a szenvedélye, de az is igaz, hogy tudatosan járnak a pénteki testmozgásra, mert ebben a szak-

mában különösen szükség van a kapcsolódásra.

Gy.D.: Ez a munka pszichikailag és mentálisan megviseli az embert, ezért fontos, hogy kötetlen körülmények között is legyünk együtt az orvosokkal, kollégákkal, s kiengedhesük a gőzt.

N.L.: A műtő egy szentély, ahol nagyon komoly csapatmunka folyik. A közös szórakozás és a közös játék pedig tovább erősíti a csapatszellemet. Nem szabad elfelejteni: mi napról-napra olyan betegekkel találkozunk, akik az életükért küzdenek,

ezért nem vetíthetjük ki rájuk a saját problémáinkat; nekünk lazának, közvetlennek kell lennünk, hogy segítsük a gyógyulásukat.

Az onkológiai központba sok beteg nagyon súlyos állapotba kerül, a műtétek is bonyolultak, hosszúak, a tét nagy. S nincs megállás, így megy minden nap. Hogyan lehet ezt bírni? Meg lehet szokni?

Gy.D.: Amikor elkezdtem dolgozni az intézetben, az első időszak nagyon nehéz volt. Más az, amikor az ember hall ezt-azt, és más, amikor szembe-sül azzal, ami a műtőben folyik. Ezt a munkát csak úgy lehet csinálni, hogy az ember szereti. Hatalmas érzés az, amikor az osztályon, a folyósón találkozunk azokkal, akiket a hordágyon toltunk, meg az, hogy kontrollra jönnek vissza a kórházba azok, akiket visszasegítettünk az életbe.

Emlékeznek az első nagy műtétjükre?

N.L.: Persze, hogy emlékszünk. Én 2002. november 13-án léptem be az intézetbe, és két nappal később egy 12 órás operációnál kellett közreműködnöm, mert – mint köztudott – kevesen vagyunk. Egyetérték a kol-

légámmal: a sikerélmény mindenért kárpótol, s rendkívül jól esik, ha az embert megszólítják az utcán, vagy a gyógyult beteg meghívja egy pohár sörre.

Gy.D.: Az én első bevetésem egy mellkasi műtét volt. Mi tagadás: a torkomban gombócok mentek föl és alá, de szerencsére ez a szorongás néhány hét alatt elmúlt. Sokat számított, hogy az intézetben jól fogadtak, s mindent összevetve, csak pozitív élményeim vannak, pedig korábban nem dolgoztam az egészség-

ügyben, és el kellett végezni a műtőssegédi iskolát is.

A végére maradt, pedig a riporter azért kereste fel alanyait, hogy a labdarúgó sikerekről beszéljenek. Szerencsére a két férfiút nem kell bízgatni. Az Onkológiai Intézet ugyanis már három alkalommal vett részt országos sportnapon, s legutóbb a focicsapat a legjobb együttesnek bizonyult a budapesti kórházak között.

N.L.: Komoly elismerés, hogy, egy a közelmúltan szervezett hajdúszoboszlói szakmai konferencián a veszprémi kollégák meghívtak min-

ket a júniusra tervezett bajnokságokra, amelyen külföldi kórházakkal is összemérhetjük magunkat.

Zárjuk a beszélgetést azzal, hogy van-e ennek a két elégedett embernek olyan kívánsága, amit egy jószág tündér teljesíthetne.

Gy.D.: Nem nagyon gondoltam erre. Szerencsére van egy szép családom, hatéves aranyos kislányunk, aki sportol, táncol, korcsolyázik... a lényeg az, hogy tudjunk dolgozni és maradjunk egészségesek.

N.L.: Én azt kívánnám a jószág tündértől, hogy sokkal kevesebb beteg legyen. Vagy úgy is mondhatnám: nekünk, orvosoknak, műtőssegédnek kevesebbet kelljen dolgoznunk.

Ha egy férfi a szavát adja, azt be kell tartania...

Az interneten böngészve két bejegyzést is olvasható a hálálkodó betegektől: „Lelkiismeretes, emberközpontú, a szakmáját szerető és ebből eredően – véleményem szerint – nagy tudású, közvetlen. A betegeivel türelmesen foglalkozik. Mindig a legjobb megoldást keresi. Mint prosztata biopszián, majd az eltávolításon is átesett betege csak dicsérni tudom. Fájdalmat még a nagy műtét után sem éreztem. Kezei között biztonságban éreztem magam. Köszönöm!” és „Az életemet köszönhetem Dr. Mavrogenis Steliosnak, aki egy rutinvizsgálat alkalmával felfedezte, hogy vese tumorom van. A gyors beavatkozásnak, a szakmai felkészültségének és az emberséges, empatikus bánásmódnak köszönhetően ma már teljes életet élek egy vesével is, dolgozom, rendben vagyok fizikailag-lelkileg.”

Hivatásáról beszél a ciprusi származású főorvos, no és persze a napfényes szigetről, Aphrodité szülőföldjéről. Hogy miért is nincs honvágya a jó kedélyű, tréfálkozó sebésznek? Mindent megtalál ott, ahol éppen van, csak talán a tenger hiányzik neki egy picit.

Viszonylag új orvos az Országos Onkológiai Intézetben. 2012-ben jött át a Semmelweis Egyetem Urológiai Klinikájáról. Miért váltott?

– A kihívások embere vagyok, és ez a lehetőség új kihívás volt számomra. Az Urológiai Klinikán mondhatni multi-funkciós ember voltam, és az ott letöltött 13 év alatt sok képesítést is szereztem. Viszont jobbnak, eredményesebbnek tartom a specializációt, a szakértelem fókuszálást, így amikor az itt alakuló uro-onkológiai osztályra hívtak, jöttem. Ez az új osztály tulajdonképpen egy űrt töltött be, mi pedig sebészekként az operatív hiányt pótoltuk. Az Intézmény jó hírneve, a kitűnő felszereltség, a nyugat-európai színvonalú környezet, az itt dolgozók szakmai és emberi kiválósága miatt is azt mondhatom, nagyon jó döntést hoztam. Az országos intézményi háttér biztosságot ad, és csak egy példa a technikai magas színvonalra, hogy az egy orvosra jutó diagnosztikai és operációs eszközök száma meghaladja az átlagot. Az Intézetben belül támogatást kapunk: évente fejlesztik a műszereket, és az egyszer használatos eszközök is jó számmal állnak a rendelkezésünkre.

Milyen kutatásokban vesz részt?

– Új diagnosztikai módszerek fejlesztésén dolgozunk uro-onkológiai területen, együttműködve a patológia osztállyal és a géndiagnosztikával. Az Intézménytől függetlenül pedig Czeizel Endre professzorral van egy ko-

operáció, mely kutatásokból 2013-ban két nemzetközi fórumon megjelent cikk is született. Témájuk az urológiai veleszületett rendellenességek rizikó faktorok kutatása. Más kutatásban jelenleg nem veszek részt, mert a többi időmet és energiámat leköti az onkológiai betegek ellátása. Már nem is tanítok, csak publikálok, tavaly például egy gyakorlati kézikönyvben írtunk kollégáimmal együtt fejezeteket a prosztata rákról.

Még Cipruson érettségizett, s 1985 óta él Magyarországon. Tanulni jött vagy talán egy szerelem hozta ide?

– Senki nem hagyja ott az otthonát egy másik szerelem miatt, legalábbis én nem hagytam volna. Ösztöndíjat kaptam ide, itt lettem orvos. A szerelem később jött, Velencében ismertem meg leendő magyar feleségemet. Két szép lányunk már majdnem felnőtt: Aphrodité 19, Ariadné 17 éves. Cipruson él még édesapám, nőverem és húgom, őket is meglátogatjuk, amikor évente egyszer három hetet ott töltünk. Ilyenkor a lányaim is beszélhetnek egy kicsit görögül.

Itt végleg megtelepedett, vagy Ön is kacsingat egy kicsit nyugatra? Vagy talán Ciprusra menne vissza?

– Nem szoktam menekülni. Megtanultam, a kevesebbrel és a többel is boldogulni. Persze Ciprus mindig a látóhatáron van, a szülőföldre mindig vágyik az ember, az otthon mindig a szülőföld. De most már két otthonom van,

szeretek itt is. Azt hiszem, Ciprusból a tenger hiányzik a leginkább. Ha Magyarországon lett volna tenger, nem is vágnék el egyáltalán. Az ételek, ízek pótolhatók, ugyanis megfőzöm, ha arra vágyok. Egyébként úgy látom, a kultúrák lassan egybeolvadnak, a világon minden egyformává válik. Az internettel, repülővel pedig lenullázódnak a távolságok, ami viszont jó. Persze még vannak különbségek, például Cipruson a karácsony egy vidgalmas, boldog ünnep, nem olyan visszafogott, mint Magyarországon. De igazából már nem is hiányzik az a fajta ünneplés.

Milyen szép emlékei vannak Ciprusról?

– Paphoson születtem, egy tengerparti kisvárosban, ami a hellenisztikus és római időkben a főváros volt. Most több külföldi él ott, mint helybéli. 1974-ben átéltem a ciprusi-török háborút, ami igazi háború volt bombázásokkal, mindennel, de 9 évesen mégsem tűnt olyan szörnyűségnek. Paphos fő szentje és istensége Aphrodité, aki ott született, s akinek máig őrzik templomait, fürdő-

it, szeretkezési helyeit Adonisszal. A görög-keleti vallás még gyermekkorom idején is aktív része volt az életnek, úgy, hogy a régi Aphrodité helyébe Mária lépett, s minden régi szent vagy gyógyító helyet Mária szent és gyógyító helyévé tettek. Én nem is kereszténységnek nevezném, ami ott van, hanem Szűz-Mária kultusznak. A történelmet pedig Bizánc hatotta át, rengeteg beavatkozással.

Mit szeret Magyarországon?

– Mindent. Az egész országot. Budapestet, a vidéket, az ennivalókat (a pacal a kedvencem). Az emberek kedvesek, udvariasak. Sosem rekesztettek ki, elfogadják a furcsa kiejtésemet és azt is, hogy egy kicsit más vagyok, mint ők. Csak a hideget nem bírom megszokni, és a havat.

Van valamilyen kedvtelése?

– Egy térsérülés miatt fel kellett függesztenem a fallabdázást, ezért most sétálgatni szoktam a belvárosban. Gyerekkoromban tanultam zongorázni, de az nem jött be. Mandolinon játszottam azután, de végül is beláttam, hogy a muzikalitásom egyenlő a nullával, ezért inkább maradtam a hallgatásánál. Klasszikustól a modernig mindent szeretek, ami vidám, ami kellemes a fülnek. Olvasni is szeretek, és ami érdekes, hogy az olvasás görögül kifejezetten pihentet. Görög írókat olvasok leginkább, és Jorge Amado latin-amerikai írótól bármit, de amúgy mindenevő vagyok, ha az első 100 oldal jó, akkor végigolvasom. Járok még operába, színházba, fesztiválokra. Ritkán iszom, de akkor finomat: minőségi egri és mátrai fehérborokat, rozékat.

Mindig ilyen vidám?

– Alaptermészetem a vidámság, kivéve, amikor morgós vagyok. Ez még ciprusi maradvány, hogy gyorsan felkapom a vizet, de hamar el is múlik.

Mi a legfontosabb az életében?

– Szólónak adok igazat, aki azt mondta, az életünk végén derül ki, akkor lehet és kell megítélni, érdemes volt-e élni vagy sem. Szerintem az életemben a legfontosabb a két gyermekem. Gyerekek, család nélkül nem tudtam volna elképzelni az életemet. A családom mellett szeretem

a munkámat, az életemet, és ráadásul még a betegemet is. A vezérelvem pedig az, hogy ha egy férfi szavát adja, azt be kell tartania, s nem gondolhatja meg magát, mint egy nő. Mindig is idealista ember voltam, a dolgokat jobbnak szeretném elfogadni, mint amilyenek. Változtatni szeretnék, akkor is, ha tudom, hogy nem tehetem. Idővel megtanultam a véleményemet becsülni és elmondani.

Az egyetlen magyar, aki képes kordában tartani DaVincit...

Franciaországban legalább annyira ismerik, mint idehaza, hiszen Párizsban a Creteil-i Egyetemi Klinikán, illetve Dél-Nyugat Franciaországban tanulta a robotsebészetet, Magyarországon Szabó János az egyetlen, aki európai robotsebész diplomával rendelkezik. Az Országos Onkológiai Intézet Uro-onkológiai osztályának vezető főorvosa.

Ez a robotsebészet olyan sci-fi szerűen hangzik.

– A DaVinci nevű robot egy nagyon precíz készülék, jelenleg a legmodernebb eszköz, mellyel, művészi pontossággal lehet operálni. Hozzá kell tennem, ha nem hozzáértő kézbe kerül, veszélyessé is válhat! Rengeteg előnnyel rendelkezik, csak két közérthetőt említek: a nehezen hozzáférhető területek is elérhetők általa, valamint a gyógyulási idő is jelentősen csökken. Van egy szállóige, mely már több konferencián is elhangzott: a robot a közepes sebészt is jobb sebésszé teszi.

Ön hol tanulta meg kezelni a robotot?

– 2011-ben a Nancy Orvostudományi Egyetemen sikeres elméleti és gyakorlati vizsgát tettem, Európai robotsebészeti diplomát szereztem. A képzésnek, amely 1 évig tart, több fázisa van: az egyik például, az egyhetes műtői gyakorlat. De a szimulátorban, mely olyan, mint a pilótáknál, ugyancsak helyt kell állni. Ez a diploma fontos a munkám szempontjából – különösen francia területen –, itthon ugyanis tudtommal én vagyok az egyetlen, aki effektíve operál robottal, igaz nem idehaza.

Gondolom, azért, mert nálunk még nincs DaVinci. Miért is?

– Röviden a válaszom az, hogy drága. A járulékos eszközökkel majdnem 2 millió Euró. Az évi fenntartása 143 ezer Euró. Műtétenként a fogyó anyag 1200 Euró. A magyar egészségügy ebbe nem tud beruházni. Nem szeretném tovább a számok tükrében tartani, de az biztos, hogy a francia honban ezek másképp zajlanak. Más az egészségügy és más a finanszírozás. Ott a TB, illetve a beteg saját biztosítója is beszáll a költségekbe.

Vélhetően más nyugati országokban is létezik már.

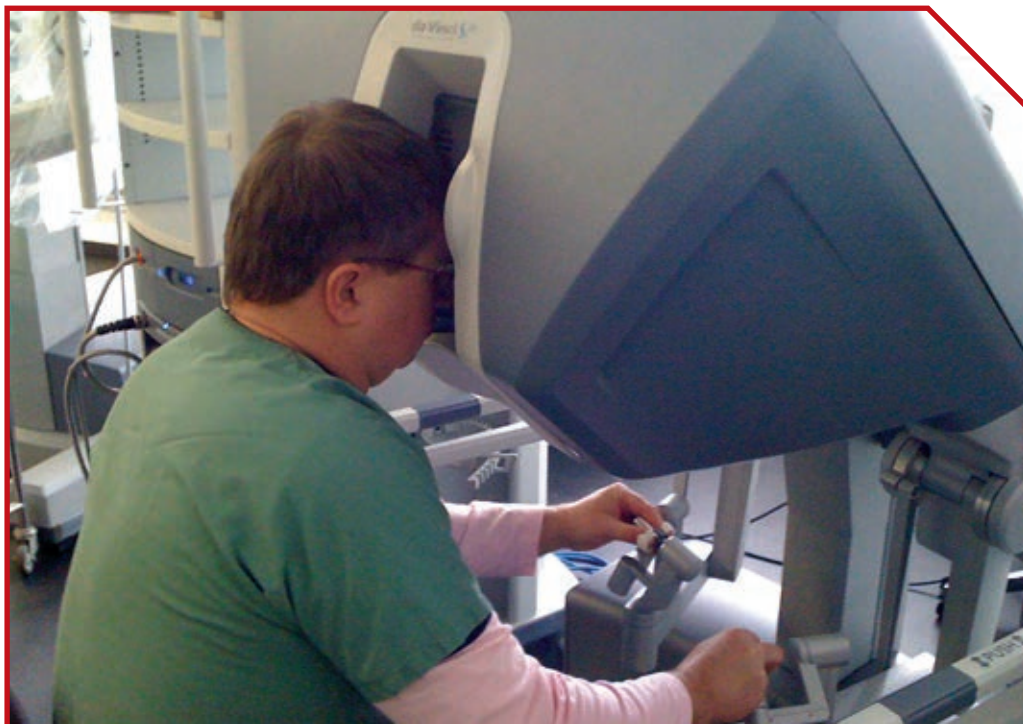
– Nemcsak! Szlovákia, Bulgária, Románia, Csehország, Lengyelország és a szomszédos Ausztria már rendelkezik DaVinci robottal. A világon 2013. októberi adatok szerint több mint 3000 robot üzemel. Az USA-ban minden 120 ezer emberre jut egy. Európában több mint 455 működik. Úgy néz ki, hogy ez a technika 10 éven belül teljesen átalakítja majd a klasszikus sebészetet.

Miért hívják a robotot Da Vincinek?

– Nem tudom. Talán arra utal, ha most élne Leonardo da Vinci, biztos kitalálna hasonló robotot.

Hol operáltak először ezzel a módszerrel? És mi készítette a tudósokat arra, hogy kitalálják?

– 1987-ben Dr. Philippe Mouret végzett ilyen műtétet, majd őt követte 2000-ben Dr. Jochen Binder Frankfurtban, aztán 2001-ben a volt főnököm Creteil-ben. Ábbou professzor nemcsak operált velem, de ő publikálta először a világon. Hogy mi készítette a tudósokat erre? Mint olyan sok mindennek, a robotsebészetnek is a hadiiparban, illetve az űrhajózásban vannak a gyökerei. A háborúban a legtöbb katona szállítás során hal meg, vagyis ameddig elérnek vele az ellátási helyre. Te-

hát az US Army, a NASA és a DARPA közös érdeke volt a robot-technika fejlesztése. Egy olyan betegszállító járművet konstruáltak, amelyben a diagnózist, a laborvizsgálatokat, sőt a műtéti beavatkozásokat is robotok végzik emberi irányítással. Valahogy így kezdődött.

Ugye a robotot nem szabad egyedül hagyni?

– Természetesen nem! Nem a sebészi robot operál, hanem az ember! A robot csak munkaeszköz! A sebész egy monitor segítségével három dimenzióban 15-szörös nagyításban figyelheti meg a műtéti területet. A robotkarok csuklósak és hat irányba képesek mozdulni. Aki egyszer kipróbálja ezt az operációs rendszert, az többé ki sem akar szállni belőle!

Azt elhiszem. Milyen napja volt ma?

– Semmi különös.

Emlékszik valamelyik legszebb napjára?

– Kettesével jár nekem: amikor elindulok Párizsba, vagy amikor visszaindulok Budapestre! Mindkettő jó. Most, hogy másfél éve itthon vagyok, megint vágyódom Párizsba vagy Gasconba. Szinte hazajárok oda. A nyelvet pedig már egész kisgyerekkorom óta tanultam, egészen a diplomáig. Legutóbb Kásler Miklós hívására jöttem haza, ugyanis urológia soha nem volt az Onkológiai Klinikán. Azzal bízott meg a professzor úr, hogy hozzak létre egy ilyen osztályt. Így aztán hazahoztam a tapasztalataimat és szervezések sora után meglett ez az osztály. Most mindenki boldog a többi osztályokon is, mert nem kell külső segítséget hívni urológiai betegekhez. Sajnos nem milliomos az intézmény, így a robotot képtelenség lenne megvenni.

Ha valamilyen csoda folytán egy magántőkés beinvesztálna, mennyibe kerülne egy prosztata-műtét robotsebészettel?

– 3-5 ezer Euro. Miközben sok pénzes emberről tudni illik, külföldön operáltatja magát.

A Da Vinci csak urológiai műtétekre képes?

– Dehogy! 7 szakma operálhat vele. A szívsebészettől kezdve a májsebészetten át a nőgyógyászati, illetve a gyereksebészetig.

Én máris szeretem! Mihelyst megspórolok 2 millió Eurót, máris felajánlom! Szóval. Tudja, min csodálkozom? Mi volt az a végzetes vonzerő, mely hazahozta?

– A magyar lélek. Meg az édesanyám. És Kásler professzor. Mindenki más hívásának ellen tudtam volna állni. Nagyon szép helyen laktam, az életminőségem kitűnő volt és anyagilag is megbecsült voltam.

Nem gondolt még családalapításra?

– De, az idén ez is megtörténik.

Mit csinál vasárnaponként? Mi a hobbjja?

– Úszni megyek. Egy héten legalább háromszor. És ha a hobbik közé sorolhatom: imádom a szép nőket!

Bozsán Eta

Nem merem megmondani, mennyit alszom...

1998-ban alakult meg a Magyar Intervenciós Radiológiai Társaság, azóta évente szerveznek összejöveteleket, kongresszusokat. A Magyar Onkológusok Társasága kongresszusán viszont első alkalommal jelentek meg önálló szekcióban, méghozzá Pécsen, a MOT XXX. kongresszusán. Itt találkoztam a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központjában működő Radiológiai Klinika igazgatójával, Battyány Istvánnal.

Mióta létezik Magyarországon az intervenciós radiológia?

– Intézetünkben 1964-ben a klinika megalakulásának évében a világsőkkel együtt kezdtük el alkalmazni az intervenciós radiológia módszereit. Az onkológiai intervenciós radiológiai módszerei 24 esztendővel később indultak. A kezdeti időszakban ennek a területnek nem voltak hagyományai, és a relative kis esetszámok miatt hiányoztak az evidenciának számító publikációk, ismeretek. Azóta a szakma folyamatosan fejlődött, ami az egyre kifinomultabb eszközök és új módszerek megjelenésére épül. Az Európai országok többsége kb. 15 évvel ezelőtt kezdte felkarolni ezeket a módszereket, felismerve a bennük rejlő lehetőségeket. A távol-keleti országok (Japán, Dél-Korea, Kína) élen jártak az onkológiai módszerek kifejlesztésében és később nagy beteganyagot végzett kezeléseik tapasztalatait összefoglaló klinikai tanulmányokban publikálták, melyek már megfelelő evidenciával rendelkeztek a klinikai onkológia eszköztárába való beillesztéshez. Ennek az aktivitásnak köszönhetően évről évre egyre nagyobb számban jelennek meg olyan publikációk, ahol egy-egy jól meghatározott kezelési stratégiával kezeltek nagyobb betegcsoportokat, ami összehasonlíthatóvá tette az eredményeket. Tehát túlléptünk az egyedi esetek sikerein és az eredmények nagy szériákban is visszaigazolódtak. Az intervenciós radiológusok aktivitásának és az egyre meggyőzőbb eredményeknek köszönhetően, egyre inkább előtérbe kerül ez a terület az onkológián belül. Az európai interven-

ciós radiológiai társaság mellett, annak tagjaiból létrejött az ECIO (Európai Onkológiai Intervenciós Társaság), amely kimondottan az intervenciós onkoradiológiával foglalkozik. Ennek eredményeként egyre többen ismerik meg a tevékenységünket, eredményeinket, egyre több nemzetközi tanulmány jelenik meg, a szakma egyre jobban megerősödik, és egyre inkább számolni kell a ezekkel a módszerekkel az onkológiai kezelésben. Nyilván van egy kialakult szokásrend, ami a hagyományos onkológiai kezeléseket irányába mutat, ugyanakkor örömmel tölt el, hogy az egyénre szabott kezeléseket és az intervenciós onkoradiológiai módszereket egyre inkább előtérbe kerülnek melyről az onkológus társaság honlapján is olvashattam. Persze ezeknek a modern módszereknek is ára van.

Annnyival drágább lenne, mint mondjuk a kemoterápiás kezelés?

– Mivel én intervenciós onkoradiológiával foglalkozom, ezért csak erről tudok nyilatkozni. Ezeknek a módszereknek az ára, egy kezelés teljes folyamatát tekintve nem drágítja meg az összköltséget, legalábbis a Csehországi tapasztalatok szerint. Valójában arról van azonban szó, hogy az intervenciós onkoradiológiai módszereket a meglévő kezelési struktúrába illesztve megfelelő kombinációs kezelésként kellene alkalmazni, és ha ez jól be van állítva egy rendszerben, akkor ebből mindenki nyerhet. Ha valakinek van egy metasztázisa, akkor ezt az onkológus szakma úgy tekinti, hogy a daganat sejtek disszemináltak szét-szóródtak a szervezetben ezért csak

egy szisztémás gyógyszeres kezelést tudja igazán csökkenteni eredményesen felvenni a rákkal a küzdelmet. A mi módszereinkkel leginkább egy-egy metasztázissal vagy metasztázisok egy-egy csoportjával tudunk hatékonyan fellépni, ezért kézenfekvőnek látszik a kombinációs kezeléseket való gondolkodás, hiszen hatékonyabb lehet egy gyógyszeres kezelés, ha a tumor tömeget közben más módszerrel csökkenteni tudjuk. Vannak bizonyos betegségek, pl. az elsődleges májrák ahol viszonylag sokáig lokálisnak tekinthető a megbetegedés és ennek megfelelően jó eredményeket tudunk elérni a lokális tumorterápiákkal (TACE, RFA). Ezt ismeri el az a tény, hogy a primér májdaganatok nemzetközileg elismert terápiás kezelési algoritmusába fontos helyet foglalnak el a fenti módszerek. Érdemes ezért az ésszerűség figyelembe vételével a kombinációs kezeléseket gondolkodni azért, hogy a kezeléseket összesége kevésbé terhelje meg a beteget, és ezzel – amennyiben nem gyógyítható a betegség – hosszabb ideig és élhetőbb életet lehessen élni.

Előadásban egészen hosszú túlélésekről beszélt...

– Ez így van. Régen az öt éves túlélés gyógyulást jelentett, ma már sokszor többszörös áttétek esetén is több akár öt éves túlélés is elérhető, ha az aktuálisan problémát okozó áttéteket külön-külön megpróbáljuk „levadászni”. A leghosszabb túlélés akkor várható, ha megfelelő módon kombináljuk a kezeléseket. Ma már rendelkezésre állnak azok az evidenciák, amelyek tudományosan igazolják

„Hivatalosan is átadták a pécsi 400 ágyas klinika úgynevezett Déli-bővítmenyét, ami a Pécsi Tudományegyetem Nukleáris Medicina Intézetének és a Radiológiai Klinikának ad otthont. A diagnosztikai centrum évente több százezer beteget lát majd el.

Ünnepélyes keretek között adták át a Pólus projekt részeként a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program Janus Pannonius Projekt - Korszerű egészségügy a történelmi régióban elnevezésű program keretében a 400 ágyas klinika részeként megépült Déli-bővítmenyt. Az intézetben elsősorban daganatos betegek vizsgálata és gyógyítása történik majd, méghozzá különböző radioaktív izotópok alkalmazásával” – mondta el Zámbo Katalin, a Nukleáris Medicina Intézet vezetője. (...)

Mindehhez most már biztosítva lesznek az európai szakmai elvárásoknak megfelelő körülmények is. Az új épületben kényelmes és modern vizsgáló- és váróhelyiségek állnak a betegek rendelkezésére, emellett a műszerpark egy része is megújult. Nagy hangsúlyt kapott a biztonság: a radioaktív anyagokkal végzett munka miatt kiemelt szerepe volt a kivitelezésnek a sugárvédelemnek. „A diagnosztikai helyiségek kialakításakor a legszigorúbb követelmények szerint jártak el” – ismertette Battyány István, a Radiológiai Klinika igazgatója. „Ólomüveg ablakok, ólomborítású ajtók és rendkívül tömör vasbeton falak állják útját a sugárzásnak” – mondta el a szakember. Nem véletlen, hogy az aktív helyiségeken kívül csupán a határérték tizedét mérték a szekszárdi Sugárvédelmi Decentrum hivatalos ellenőrei. Egy ilyen létesítmény országos szinten is műszaki ritkaságnak számít, ezért a tervezés és az építés is nagyon komoly odafigyelést igényelt az érintett szakemberektől. Az évente itt megforduló több százezer beteg így teljes biztonságban lesz. A diagnosztikai centrum látja el ugyanis teljes Baranya megyét, de egyes speciális vizsgálatok és műtétek tekintetében – egyetemi központként – az egész országra kiterjedő ellátási kötelezettségük van.”

2013. december 18.

<http://www.pecsi-hirhatar.hu>

az alkalmazott módszerek többségének az értékét, helyét. A technológiával együtt, nemzetközileg is egyre nagyobb mértékben fejlődik ez a terület, így korábban nem, vagy alig ismert minimálisan invazív beavatkozások is elvégezhetők.

Mi érhető el a pécsi daganatos betegek számára?

–A pécsi daganatos betegek számára elérhető a TACE (transzhepatikus intraarterialis chemoembolizáció), az RFA (rádiófrekvenciás tumor abláció), a MWA (mikrohullámú tumor abláció) és a szelektív chemoterápia, chemoperfúzió. A krioabláció (fa-

gyasztásos tumorrönszoló módszer) finanszírozás hiányában sajnos nem érhető el, pedig ugyancsak fontos terápiás módszer lenne elsősorban a csontdaganatok és csonttátek kezelésében. Strassbourban található egy krioablációs központ, az ottani kollégák fantasztikus eredményekről számolnak be csontmetasztázisok kezelésével kapcsolatban. Szeretnénk, ha a módszer Magyarországra is bekerülhetne, sok betegen lehetne költséghatékonyan segíteni vele. Stratégiai célunk, mely az egészségügyi ellátás és minden magyar ember érdeke, hogy az intervenciós radiológia, mint szakterület, önálló-

an centrumokban rendezve, megfelelő finanszírozással megjelenjen az egészségügyi palettán. Az intervenciós radiológiának négy fő területe van, melynek csak egyik lába az intervenciós onkoradiológia, többi területe a vaszkuláris intervenciós radiológia, non vaszkuláris intervenciós radiológia és a neurointervenció. Reméljük a közeljövőben lehetővé válik az intervenciós radiológiai centrumok felállítása, ahol a megfelelő szakemberek 24 órás elérhetőséggel szolgálják a betegek korszerű minimálisan invazív gyógyulását. A rendszer eredményesen csak a protokollszerű működéssel és megfelelő finanszírozással képes ellátni a feladatát. Az intervenciós onkoradiológia mindenképpen team munkaként (onko team) lehet hatékony, ahol a megfelelő onkológia ellátásban fontos szakemberekkel karöltve, együttes döntéseket hozva, az onkológiai ellátórendszerrel szoros együttműködésben szolgálja a gyógyulást.

Hogyan lett a radiológia a szíve csücske?

– A kezdet kezdetén sebész akartam lenni, akkor éppen nem volt állás, így lettem radiológus, de nem bántam meg. Egy olyan iskolába kerültem, ahol az intervenciós radiológi-

át országosan elkezdték. Ezt Benkő féle iskolának hívták, de akitől én az intervenciós radiológiai szakmát tanultam Horváth László professzor úr volt. Az intervenciós radiológia egyik legkiemelkedőbb magyar képviselője, akit nemzetközi szinten is jegyeztek. Szerencse volt, hogy a sugárterápia a radiológiához tartozott még fiatalabb koromban, és így lehetőségem volt a sugárterápia révén az onkológiai kezelésekre is beletanulnom, amit Kuhn Endre professzor úrnak köszönhettem. Ez egy jó iskola volt, mert a minimálisan invazív technikákkal kiélhettem a sebészi vágyaimat, miközben a jövő legdinamikusabban fejlődő területét tanulhattam szerezhettem benne jártasságot. A képalkotó diagnosztikában mindeközben lezajlott egy digitális forradalom és csodás új berendezésekkel egyre kisebb elváltozásokat tudtunk diagnosztizálni és specifikálni. A klinikai szakmákban terápiás oldalon azonban nem volt olyan nagy és áttörő a siker. Ezért is örülök annak, hogy a minimálisan invazív beavatkozásaival az intervenciós radiológia a terápiás lehetőségek területén hozott jelentős előrelépést. Örülök, hogy mindennek részese le-

hettem. Szeretném, ha ez a megszerzett tudás a kezelésekre is a megfelelő szerephez jutna, és a magyar lakosság minél szélesebb körben hozzáférne.

Pécsi, vagy ide vetette a sors?

– Igen, itt születtem Pécsen. Így hát lokálpatrióta vagyok, a tevékenységemmel mindig is próbáltam hozzájárulni ahhoz, hogy a szakmán és az egyetemen belül Pécs hírnevét növeljük. A város adottságai, lehetőségei kiválóak, és reméljük, hogy ezekkel élni is tud majd a jövőben. Ha megnézzük a nagyvárosi szintet, és vidéki nagyvárosokat, úgy gondolom, Pécs egy élhető város. A magam részéről mindig is örültem, hogy a sors úgy adta, hogy itt születtem és itt élhetek. Nem tervezem, hogy ezen változtatok.

Van valamilyen szenvedélye? Bár ahogyan a munkájáról beszél, úgy tűnik a hivatása az.

– Valóban, a hivatáson rengeteg időt elvesz. Szendélyem a grafika és a számítástechnika volt, és ezt a tudást nap, mint nap a szakmában is tudom alkalmazni. Azokat az ismereteket, amiket annak idején a szá-

mítógépes fotorealisztikus grafikák készítésére áldoztam, jól fel tudom használni a képalkotó diagnosztikában a betegek képeinek minőségi javításában. Ezért a hobbim találkozik a szakmámmal, amiért igazán szerencsésnek mondhatom magam.

Kielégítetlen vágyak?

– Azt szeretném, ha mindig minden jól menne, és nem a lehetőségek hátroznának meg tevékenységeket. Egy kis pihenés, szabadidő, ez az ami hiányzik. A szakmai fejlődés gyorsasága, az egyetemi és országos feladataim nem hagynak időt a megállásra.

Mennyit alszik?

– Ezt nem merem megmondani.

De én nagyon kíváncsi vagyok.

– Tudom, hogy meg kellene tanulnom megállni és pihenni. Általában fél 2 körül szoktam feküdni, ez az általában, és reggel fél 7kor kelek. Amíg úgy érzem, hogy tudok tenni valamit a környezetemért, a szakmáért, a kollégáimért, addig kötelességem ennek megfelelni.

Emberség, hit és tudásvágy...

Sebők Boglárka, az Astellas orvosi szaknácsadója kedves, szőke, szemüveges és úgy tűnik kissé megilletődött. Hogy ugyanis miért éppen őrá esett a választás, róla még soha nem szóltak újságcikkek, ő csak végzi a dolgát, legjobb tudása és belátása szerint.

Amikor az ember pályát választ és orvos akar lenni, feltehetően nem arra gondol, hogy nem fog betegekkal találkozni.

– Az én esetemben sem így volt. Már gyerekkoromban nagyon sok beteget láttam édesapám rendelőjében, Kecelen, ahol ő háziorvos volt. A család egyébként bajai, én is ott születtem és ma is gyakran visszamegyek látogatni, ha időm engedi. A középiskolát viszont már Kecskeméten végeztem.

Igen korán, 14 évesen elszakadt a szülői háztól, önállóvá kellett válnia.

– Ez nem okozott számomra megrázkódtatást, otthon időben felkészítettek az életre és szerető családból kerültem Kecskemétre. A várost is megkedveltem, jól éreztem magam a megszépült és a kulturális értékeit óvó közegben. Innen jelentkeztem a szegedi egyetemre, jó érzés visszagondolni az ott töltött esztendőkre is. Medika koromban a reumatológia érdekelt leginkább. A diploma kézhezvétele után Hévízre kerültem, ahol 5 évet töltöttem. Nagyon szerettem a pácienseimmel beszélgetni, igyekeztem sok időt embert meggyógyítani, fájdalmukat enyhíteni a MÁV Reumatológiai és Rehabilitációs Intézetében. Majd Budapesten szakvizsgáztam reumatológiából és fizioterápiából. A következő szakmai állomás már egy gyógyszercéghez kötött. Orvoslátogató lettem, kardiológiai gyógyszerrel, valamint antibiotikumokkal foglalkoztam. A számomra új profil természetesen folyamatos tanulást igényelt, később is, amikor egy másik cégnél pszichiátriai és neurológiai gyógyszerekkel látogattam a kollégákat.

Az Astellasnál ismét új készítményekkel és új szakterülettel ismerkedett meg.

– Igen és ez még érdekesebbé tette a munkámat. Egészen 2011-ig látogatóként a bőrgyógyászat került előtérbe, majd szaknácsadói kinevezésem újabb váltással járt együtt. Belemerültem az urológia szakterületébe és később az onkológiába. A hazai és nemzetközi kongresszusok és továbbképzések lehetővé teszik a folyamatos tanulást, ismeretbővítést, ami elengedhetetlen a jelenleg betöltött pozíciómban. Németül és angolul beszélek, a nyelvismeret segít a tájékozódásban.

Bajáról származik, Kecskeméten, Szegeden tanult, most a fővárosban él?

– Budapest közelében, Dunaharasztiin lakunk hegedűművész férjemmel, a fiammal, Danival és Virággal, a most 11 esztendőslányommal. A gyerekek a fővárosban tanulnak, a férjem a MÁV Szimfonikus Zenekarral koncertezik itthon és külföldön egyaránt. A szüleim Kecskeméten élnek és sokat segítenek a gyerekek nevelésében. Összetartó család a mienk. A férjemmel egy napon születünk és érdekes módon nagyon hasonlóak is vagyunk. Házasságunk első percétől minden fel-

adatot, örömet és bánatot megosztunk. Szabad időnk együtt töltjük, alkalmasszerűen sportolunk, kirándulunk és igyekszünk minél több időt együtt tölteni a gyerekekkel. Mozgássérült fiam is mindenhová jön velünk. Tavaly Rómában voltunk, igen emlékezetes út volt. És még valami: csodálatos gyermekkorom meghatározza az életemet. Olyan szerencsés voltam, hogy még dédszüleimet is ismerhettem, jogász-grafikus nagyszüleim is egyengették az utamat. Az édesapám orvosi hivatása és édesanyám – ő kozmetikus – példája is pótolhatatlan útravalót adott. Emberség, hit és tudásvágy egyesült benne. Ezt próbálom átadni a gyerekeimnek is.

Beáta családbarát hivatást választott...

Fekete-fehérben visszafogottan elegáns, vonzó külsővel áldotta meg a teremtő. Beszélgetésünk során hamar kiderül, hogy ehhez remek kommunikációs készség is párosul. Hegedűs Beáta az Astellas gyógyszercég orvos látogatója halmozza a diplomákat. Gazdasági ismereteit kevésnek tartván az orvosi fakultás után közgazdasági egyetemet is elvégezte.

Mi motiválta a pályaválasztását? Családi indíttatás?

– Meglepő és talán még megmosolyogtató is a válaszom. Gyermekkoromban volt egy igen népszerű sorozat a televízióban: Kórház a város szélén címmel. Minden adását igyekeztem megnézni és abban nagyon tetszett nekem Csenkova doktornő alakja. Ő adta az ötletet, miatta jelentkeztem Szegeden az orvosi karra. A családomban korábban nem volt orvos. Amúgy tősgyökeres szegedi vagyok. Nem sikerült a felvételem az érettségi után. Kitartó voltam, de fontosnak tartottam az önképzést és először gyógytornász lettem. Mivel a szüleim elváltak és magam édesapámmal maradtam, korán úgy véltem hozzá kell járulnom a létfenntartásomhoz és közben készülök későbbi hivatásomra. Szóval kiegészítő ápoló voltam szülővárosom klinikáján, a mellkas sebészen, majd a gyermeksebészen. A tanulmányaim idején sebész akartam lenni. Közben rájöttem: nőként nem biztos, hogy ez az én utam. A diploma átvétele után úgy véltem a gyógyszeripar, pontosabban az értékesítés családbarát, ott a helyem.

Nagy váltás a manuális gyógyítás helyett az orvos látogató szakmai szerepköre.

– Először a pszichiátria lett a szakterületem egy másik cégnél, Csongrád és Bács-Kiskun megyében dolgoztam, és a mindennapi gyakorlat során rájöttem, gazdasági ismereteim kevésnek bizonyulnak. Ezt követően tanultam tovább a közgazdasági szakon. Nem vagyok diplomagyűjtő, de ami érdekel, abban igyekszem elmélyülni. Mostanában a keleti gyógymód lett fontos nekem, akupunktúrát tanulok. Érdekel az ezotéria is, szeretnék többet tudni róla, mélyebb ismereteket szerezni e témakörből.

teim kevésnek bizonyulnak. Ezt követően tanultam tovább a közgazdasági szakon. Nem vagyok diplomagyűjtő, de ami érdekel, abban igyekszem elmélyülni. Mostanában a keleti gyógymód lett fontos nekem, akupunktúrát tanulok. Érdekel az ezotéria is, szeretnék többet tudni róla, mélyebb ismereteket szerezni e témakörből.

Vonzódik a távol-keleti filozófiákhoz, vallásokhoz?

– Nem tagadom, igen. Thaiföldön már jártam, lélekben Burmába vágyom. Megragadott a buddhizmus világa. Nagyon izgalmasnak tartom a valós találkozást önmagunkkal. Látszólag

ennek semmi köze a hazai hétköznapi munkához, de én úgy vélem szervesen összetartozik velem.

Az Astellasnál olyan a munkaköre, hogy bejárja az országot?

– Korábban urológiai betegségekhez tartozó gyógyszerekkel foglalkoztam, a bőrgyógyászat esetei sem álltak távol tőlem és egy éve annak, hogy főként onkológiai termékek megismertetése lett a feladatom 12 centrumban, az ország különböző településein. Ehhez hozzátartozik, hogy igyekszem elmélyülni az adott szakterület ismeretanyagában. Nagy szerencsém, hogy igen jó csapatban dolgozhatom, két hozzáértő és kiválóan együttműködő szakemberrel.

Szentendrén él a családjával. Nyilván átgondolt szervezéssel és talán némi segítséggel sikerül az országot járnia, közben pedig iskolás gyerekeiről gondoskodnia.

– Csak így működhet a család és a munka, a sportolás és a közös szabadidő együtt. Lackó fiam 9 éves és számos különórai elfoglaltsága van, csakúgy, mint a 7 éves Lilinek. Magam hetente két alkalommal taiboks edzésen szabadulok meg a felgyülemlett feszültségtől. Minden művés, színvonalas zene kikapcsol műfajától függetlenül. Ha időm engedi, szívesen megyek színházba és utazom a világban, hivatalosan és baráti körben, a családdal ahová csak lehet. Sok szép és izgalmas országban néztem már körül, eljutottam Kubába, jártam Mexikóban, a többi között Spanyolországban, Olaszországban. Itáliába bármikor szívesen indulok, nincs olyan kisvárosa, amely ne kínálna szépséges látnivalót.

Várhegyi Andrea

Szeretlek doktor néni!

A 2013 őszén meghirdetett Astellas Gyermekrajz Pályázaton 383 gyermek vállalkozott arra, hogy a világ legkedvesebb doktor nénijével, illetve doktor bácsijával kapcsolatos kedvenc történetét megrajzolja, s ezzel háláját, köszönetét, valamint orvosa iránti szeretetét a nyilvánosság előtt bemutassa. Ismerkedjenek meg a pályázat nyertes rajzaival és történeteivel.

A rajzokat először a zsűri értékelte, majd az internetes közönségszavazás során a rajongóké lett a főszerep. A rajzokra, festményekre és egyéb technikával készült munkákra összesen 19.210 szavazat érkezett be. Az egyes korosztályok legjobbjai 2014. március 7-én, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban rendezett ünnepségen vehették át az idei közönségdíjat, a zsűri általi rangsor élén állók pedig a pályázat fődíját. Az 5–6 éves korosztály nyertese Török Rebeka Szentesről, a 7–9 éves korosztály első helyezettje Németh Maja Marianna (Budaörs, Pest megye), a 10–12 évesek közül Szarka Benedek (Budapest) vitte el a pálmát.

A Gyermekrajz Pályázat közönségszavazásának nyertesei

Az 5–6 éves korosztályban 1063 szavazattal a 6 esztendőös Banó Zsófi (Kecskemét–Hetényegyháza, Bács-Kiskun megye) „Szeretlek Doktor néni” c. munkája lett az első helyezett. A második helyen 751 szavazattal Ugrai Cintia Mira (Nyíregyháza, Szabolcs–Szatmár–Bereg megye) „Anyával és testvéremmel a doktor néninél” című rajza, a harmadik helyen pedig 309 szavazattal Konkoly Mira Emili (Bicsérd, Baranya megye) „A doktor néni gyógyít” című alkotása végzett.

A 7–9 éves korosztály dobogójának legtetéjére 1015 szavazattal Görög Adrienn (Bögöte, Vas megye) „Egy szép őszi napon” című munkája került. A második legjobb alkotásnak 904 szavazattal Daiki Nikkó (Budapest) „A példamutató Doktor néni” rajza bizonyult. Ebben a korcsoportban a harmadik helyre 852 szavazattal Lévai Levente Imre

a 7–9 éves korosztály nyertese:
Németh Maja Marianna (Budaörs)

az 5–6 éves korosztály nyertese: Török Rebeka (Szentes)

(Tiszavasvári, Szabolcs–Szatmár–Bereg megye) „Oltás után is mosolyogva a doktor bácsival és testvéreimmel” c. alkotása került.

Az idei pályázat legfelső, azaz a 10–12 éves korcsoportjában a közönségszavazás során a következő sorrend alakult ki: 1020 szavazattal az első helyen végzett Meskó Dóra (Budapest) „A világon Ő a legjobb!” c. rajza, második lett 888 szavazattal Lévai Nikoletta Bianka (Tiszavasvári, Szabolcs–Szatmár–Bereg megye) „Yin-Yang, avagy minden rosszban van valami jó” c. munkája, a harmadik helyet pedig 475 szavazattal Kiss Marcell (Budapest) „Szeretettel is lehet gyógyítani” című rajza szerezte meg.

Bár a pályázati kiírás nem tette kötelezővé, hogy a rajzok mellé rövid történetek is érkezzenek, mégis sokan vállalkoztak arra, hogy szülei segítségével néhány sorban leírják, miért az ő doktor nénijük, doktor bácsijuk a legkedvesebb az egész világon. Egy kis válogatás:

Egy meglepő kérdés

Ki a legjobb doktor bácsi a világon? Hát Bereczki Csaba, az én doktor bácsim. Ő már pár napos korom óta ismer és kezel engem. A vesémet gyógyítja. Azért szeretem őt, mert kedves, türelmes, barátságos és humoros. Gyakran megnevettet. Sokat kérdezet az iskoláról, a barátaimról és a lányokról. Egyszer éppen a vérnyomásmérő mért, amikor megkérdezte:

a 10–12 éves korosztály győztese: Szarka Benedek (Budapest)

– Máté! Hogy állsz a csajokkal?

Én szóhoz sem jutottam, annyira meglepődtem. De a vérnyomásmérő elárult. A pulzusom 100-ra emelkedett! Talán el is pirultam. Csaba bácsi rám nézett és elmosolyodott. Viccesen megjegyezte:

– Úgy látom, ezt újra meg kell mérnünk. Aztán majd megbeszéljük.

Végül megsúgtam neki, hogy két lány is tetszik az osztályból. Szerencsés vagyok, hogy ilyen klassz doktor bácsim van! Köszönöm, hogy törődik velem!

Bazsó Máté (9 éves, Szeged)

A példamutató Doktor néni

Bemutatom a Doktor nénimet: Dr. Rendek Mária-nak hívják. Gyermek házi orvos. Rövid, barna haja van és szemüveges. Hófehér köpenyről a kék mosolygós kitűzője soha nem hiányozhat. A hallgája halványlila színű. Mindig mosolyog, ha meglát! :) Már 2 napos koromtól ismerjük egymást, ami nagyon jó érzéssel tölt el, ha rá gondolok. Mindig szeretettel gyógyított engem, és a többi kis betegét is. Tavaly bántottak engem az iskolában. Amikor a Doktor nénimnek ezt elmeséltem, akkor ő is elmesélte a saját gyerekkori történetét, amikor őt bántották. Aztán mikor legközelebb találkoztunk, hozott nekem egy szép, üres füzetet, és azt mondta, hogy ebbe naplóba leírhatom, hogy egész nap mi történt velem. A jót is, és a rosszat is. Minden alkalommal megkérdezi, hogy vagyok, és figyelmesen hallgat engem, miközben észrevétlenül megvizsgál. Amikor ő beteg, akkor egy zöld maszkot vesz fel, hogy senkit ne betegítsen meg. Ilyet eddig csak Tőle láttam! Én nem tudom, hogyan csinálja, hogy mindenre figyel, de legalább hat keze van, és akkora szíve, ami nem fér a papírra. A hat kezét már megrajzoltam. Beadhattam volna egy tiszta pirosra színezett lapot is, ami a hatalmas szíve egy része, de azt rajtam kívül senki nem értené. Azért így rajzoltam le a Doktor nénimet, mert azt szeretném elmondani, hogy Ő nem csak szeretettel gyógyít, hanem vigyáz is ránk. Az a kék mosolygós kitűzője pedig mindig rajta van a hófehér köpenyén! És azért van egy kézből formált szív körülötte, mert én örökre a szívembe zártam őt. Nekem szerencsém van, hogy ismerhetem a Világ Legjobb Doktor nénijét!

Daiki Nikkó (8 éves, Budapest)

Végre iskolába mehetek

Összetett szívfejlődési rendellenességgel születtem. Tíz hónapos koromban katéterrel megvizsgálták a szívemet és megállapították, hogy nem tudnak segíteni rajtam. Félévente jártunk ellenőrzésre a Rókus Kórházba egy csupa szív, aranyos doktor nénihez, aki megpróbálta megváltoztatni a sebészek véleményét, de hiába fáradozott. Amikor Ő nyugdíjba ment, helyette a Kardiológiai Intézetből jött rendelni Környei doktor. Ő átnézte az összes leletemet és biztatni kezdett, hogy 5 év alatt fejlődhet a tudomány, megkátétreznek újra, és döntenek. Hála Istennek. Prodán Zsolt főorvos úr elvállalta a műtétet, így 2012. április 16-án javították a szervezetem oxigénszintjén, szeptemberben el tudtam kezdeni az iskolát a kortársaimmal. Azóta is nagyon hálás vagyok Környei László főorvos úrnak, amiért felkarolta az ügyemet.

Dankai Ágnes (8 éves, Nagymaros)

82

Konkoly Mira Emília (Bicsérd, Baranya megye)

Lévai Levente Imre (Tiszavasvári, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

Kiss Marcell (Budapest)

Ugrai Cintia Mira (Nyíregyháza, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

Daiki Nikkó (Budapest)

Lévai Nikolettia Bianka (Tiszavasvári, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

Baró Zsófi (Kecskemét-Hétfőgyeháza, Bács-Kiskun megye)

Cörög Adrienn (Bögöte, Vas megye)

Meskó Dóra (Budapest)

5-6 éves korosztály

7-9 éves korosztály

10-12 éves korosztály